

Claire Selby

Tác giả sách bán chạy trên toàn cầu

Quế Chi dịch

Bí quyết giúp con giỏi tiếng Anh

Cẩm nang hoàn hảo
dành cho cha mẹ

Claire Selby có bằng cử nhân ngoại ngữ chuyên ngành ngôn ngữ hiện đại của Đại học Oxford. Bà dành trọn thời gian để viết những tài liệu học tiếng Anh. Bà thiết kế những khóa học cho trẻ tự học ở nhà và ở trường, sách cho cha mẹ và thầy cô và sách tham khảo cho các tổ chức trên thế giới. Nhà xuất bản Đại học Cambridge và Nhà xuất bản Đại học Oxford ở Anh và FLTRP (Foreign Language Teaching and Research Press) nhà xuất bản ngoại ngữ hàng đầu ở Trung Quốc đã trao nhiệm vụ cho bà sáng tạo những chương trình tiểu học và mầm non cho các trường học trên thế giới.

Claire còn là một nhà soạn nhạc. Bà nhận được giải thưởng soạn nhạc uy tín từ hội đồng Olympic Bắc Kinh với bài *China-world* và video âm nhạc *Không gian và thời gian* của bà trên website hãng hàng không châu Âu đã đạt hơn 1 triệu bản hit.

Bà là ủy viên của Viện Marketing hoàng gia Anh và Hiệp hội viện điều lệ thư kí và quản trị viên. Hiện bà sống tại Oxfordshire, Anh quốc.

Claire Selby

Bí quyết giúp con giỏi tiếng Anh

Quế Chi dịch

Cẩm nang hoàn hảo
dành cho cha mẹ

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ

Rất mong nhận được góp ý của bạn đọc
Mọi ý kiến xin gửi về email: nguoiemetot@quangvanbooks.com

The Work: How to help your child learn English

The Author: Claire Selby

Copyright © 2010 Yellow House Limited, UK.

All rights reserved.

Vietnamese translation

by Quang Van Media and Books Joint Stock Company, copyright © 2016.

This edition was published under licence from Yellow House Limited.

Hợp đồng xuất bản sách được ký giữa Công ty cổ phần sách và truyền thông Quảng Văn và Yellow House Limited.

Bản quyền tiếng Việt **"Bí quyết giúp con giỏi tiếng Anh"** © Công ty cổ phần sách và truyền thông Quảng Văn 2016.

Bản quyền tác phẩm đã được bảo hộ. Mọi hình thức xuất bản, sao chụp, phân phối dưới dạng in ấn hoặc văn bản điện tử, đặc biệt là việc phát tán trên mạng Internet mà không có sự cho phép bằng văn bản của Công ty cổ phần sách và truyền thông Quảng Văn là vi phạm pháp luật và làm tổn hại đến quyền lợi của Công ty và tác giả. Không ủng hộ, khuyến khích những hành vi vi phạm bản quyền.

Chỉ mua bán bản in hợp pháp.

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Selby, Claire

Bí quyết giúp con giỏi tiếng Anh : Cẩm nang hoàn hảo dành cho cha mẹ / Claire Selby ; Quế Chi dịch. - H. : Phụ nữ ; Công ty Sách Quảng Văn, 2016. - 120tr. ; 21cm
ISBN 9786045633472

1. Tiếng Anh 2. Bí quyết 3. Học tập 4. Cẩm nang
428 - dc23

PNM0016p-CIP

Lời giới thiệu

Dạy học không đơn giản là truyền thụ kiến thức hay khơi gợi đam mê. Nó còn là cả một nghệ thuật kiến trúc để kiến tạo phương pháp luận cho người học mà ở đó người thầy là một kiến trúc sư thực thụ. Dạy ngôn ngữ, mà cụ thể là tiếng Anh đòi hỏi người thầy - kiến trúc sư của ngôn từ - phải biết dùng các viên gạch chữ nghĩa nào để xây nền móng và các vật liệu nào để hoàn thiện căn nhà ngôn ngữ mà ở đó đứa trẻ có thể: Nghe tự nhiên - Nói thoải mái - Viết sâu và sáng tạo - Đọc tốc độ nhanh. Những mục tiêu này dường như đã được cuốn sách **Bí quyết giúp con giỏi tiếng Anh** của tác giả Claire Selby giải quyết gần như trọn vẹn các khía cạnh. Dù là một người dạy Anh ngữ chuyên sâu nhiều năm, tôi vẫn thật sự kinh ngạc trước khả năng sự phạm sâu sắc về tiếp cận việc dạy ngôn ngữ của bà.

Từ lâu nay, cách dạy và học Anh ngữ của chúng ta đã đi ngược lại hoàn toàn với phần còn lại của thế giới. Suốt bao năm nay, việc dạy học tiếng Anh ở Việt Nam chỉ tập trung vào làm các bài tập về ngữ pháp: khô khan và cứng nhắc. Sự chú trọng lệch lạc đó khiến tiếng Anh không phải là sinh ngữ nữa, nó như một thứ ngôn ngữ chết, mất hết sinh khí và sự sống động, linh hoạt, sáng tạo như những gì một ngôn ngữ vốn có. Và rồi kết quả là

trẻ em và học trò của chúng ta học tiếng Anh bao năm mà vẫn cứ ngại nói và sợ nghe. Bạn hãy đọc kỹ và tronton cuốn sách này để không chỉ cảm mà còn thấy rõ điều đó.

Với phương pháp tiếp cận ngôn ngữ rất chuẩn mực mà Claire Selby đưa ra trong cuốn sách, cá nhân tôi cho rằng nó được đúc kết không chỉ bởi các nghiên cứu mà còn bởi chính quá trình giảng dạy Anh ngữ lâu năm của bà, trong đó bà cực kỳ quan tâm và để ý tới vấn đề phương pháp và sư phạm. Đưa ra khái niệm về **Hộp Ngôn ngữ** trong não trẻ cùng những phân tích, lý giải rất hấp dẫn, bà khuyến khích và kêu gọi cha mẹ và thầy cô đừng bỏ lỡ cơ hội vàng - từ 0 đến 10 tuổi - của trẻ để cho trẻ được tiếp cận với tiếng Anh càng sớm càng tốt. Thêm vào đó, bà cũng đưa ra cách thức hay cụ thể hơn chính là con đường mà chúng ta cần theo trong việc dạy và học Anh ngữ, đó là: **Âm thanh - Hình ảnh - Hứng thú - Sự lặp lại - Hoạt động - Liên kết**.

Claire còn đi xa hơn nữa trong việc phân nhóm lứa tuổi và các nội dung kèm theo minh họa cho cách tiếp cận về sư phạm của mình. Tuy chưa thật đầy đủ nhưng đó đã là một nền móng quan trọng để các thầy cô giáo và các bậc phụ huynh tìm thấy ở trong cuốn sách này những dẫn dắt quan trọng bậc nhất trong việc dạy Anh ngữ cho trẻ em và học sinh.

Tôi trân trọng giới thiệu cuốn sách này tới tất cả mọi người.

Nguyễn Tuấn Hải

CEO Eton Grammar English School

Mục lục

Lời giới thiệu	5
Lời mở đầu	8
Tại sao lại là tiếng Anh?	11
Khi nào con bạn nên bắt đầu học tiếng Anh?	13
Làm thế nào để trẻ học tiếng Anh hiệu quả nhất?	22
Bạn nên kì vọng con mình học được những gì ở mỗi độ tuổi trước khi lên 10?	39
Ai là người nên giúp con bạn học – giáo viên, cha mẹ hay cả hai?	69
Hỗ trợ con bạn học ở nhà như thế nào?	80
Lưu ý khi lựa chọn tài liệu học ở nhà cho con	90
Làm thế nào để giúp con bạn tự học tiếng Anh?	102
Kết luận	106
Phụ lục: Bảng theo dõi sự tiến bộ của con bạn	110

Lời mở đầu

Có thể khi mở cuốn sách này trong đầu bạn đã nghĩ đến một đứa trẻ cụ thể nào đó – con, cháu nội, cháu ngoại, cháu họ hoặc một người họ hàng nào khác.

Khi viết cuốn sách này, trong đầu tôi cũng có hình ảnh của những đứa trẻ – khuôn mặt những đứa con của tôi, chúng đã lớn lên cùng với hai thứ tiếng ngay từ những năm đầu đời, cũng như rất nhiều khuôn mặt vui vẻ có, ngái ngủ có, hào hứng cũng có của những đứa trẻ trong độ tuổi mầm non và tiểu học ở nhiều nước khác nhau mà tôi đã từng gặp trong suốt 10 năm qua.

Tôi đã kết hợp những kinh nghiệm, những quan sát của mình với nghiên cứu. Những bài báo được sưu tầm và những bài luận của tôi không chỉ bàn về quá trình lĩnh hội ngôn ngữ của trẻ mà còn về cách bộ nhớ của chúng tiếp nhận và lưu trữ thông tin như thế nào. Ngày càng có nhiều nghiên cứu về những dấu hiệu thu hút sự chú ý và giữ trẻ tập trung khi chúng thích thú học tập được tiến hành. Đây chính là những chìa khóa dẫn đến thành công trong việc học ngôn ngữ, cũng quan trọng như đề cương của một bài diễn văn vậy.

Là một nhà ngôn ngữ học đã qua đào tạo, tôi hiểu rằng việc học ngôn ngữ thứ hai thông qua những kênh chính thống, như là những bài học trên lớp, không hề dễ

dàng và đó còn là một thử thách nếu muốn đạt đến trình độ lưu loát trong suốt những năm tiểu học. Trong hơn 10 năm qua, tôi đã cố gắng tìm ra một cách thức đơn giản, hiệu quả để giúp trẻ vượt qua thử thách đó.

Trong suốt quá trình đó, tôi đã gặp gỡ nhiều cha mẹ, họ hỏi tôi làm thế nào để giúp con họ học tiếng Anh tốt hơn và nhanh hơn, ngay cả khi họ không phải là giáo viên hay bản thân họ nói tiếng Anh không tốt. Những ông bố bà mẹ đã chia sẻ với tôi rằng họ biết những mẫu truyện hay những bài hát có thể giúp ích, nhưng họ không biết nên chọn bài hát nào, mẫu truyện nào.

Họ lo lắng khi thấy con ở lớp mẫu giáo về nhà với một danh sách từ mới phải học, một việc quá khó với chúng. Họ băn khoăn khi con họ không tiến bộ hoặc dường như học đâu quên đấy. Họ không chắc họ nên kì vọng con họ học được những gì ở mỗi độ tuổi, vì vậy họ cũng không biết là con họ đang tiến bộ hay đang bị tụt lại phía sau. Họ cảm thấy nản lòng vì dường như không có lối mòn nào để họ có thể đi theo.

Cuối cùng thì tôi cũng có thể trả lời những thắc mắc này của họ. Cuốn sách này sẽ giải thích những thực tế bạn có thể biết, các tiến trình học tập bạn có thể hiểu, những bước bạn có thể thực hiện và một con đường rõ ràng bạn có thể đi theo.

Để cuốn cẩm nang này đơn giản nhất có thể, một vài chương tiếp theo sẽ dành để đặt ra và trả lời những câu hỏi sau đây: tại sao, khi nào, như thế nào, cái gì, ai.

- Tại sao lại là tiếng Anh?
- Khi nào thì con bạn nên bắt đầu học tiếng Anh?

- Làm thế nào để trẻ học tiếng Anh hiệu quả nhất?
- Bạn nên kì vọng con bạn học được những gì ở mỗi độ tuổi?
- Ai là người nên giúp con bạn học tiếng Anh?

Phần còn lại của cuốn sách sẽ là những gợi ý về cách bạn có thể giúp trẻ học.

Bạn có thể bắt đầu từ bất cứ chương nào hay bắt đầu từ đây.

Tại sao lại là tiếng Anh?

Cả thế giới chào "Hello!"

Nhiều năm nay chúng ta đã nhận thức được rằng mình đang nắm trong tay một cơ hội tuyệt vời chưa từng có để giao tiếp với toàn thế giới. Đó là cơ hội dành cho tất cả mọi người để có thể giao tiếp bằng một ngôn ngữ chung, tiếng Anh. Chúng ta sống trong một thế giới mà mọi người chào nhau bằng câu "Hello!".

Chúng ta đã nhận ra lợi ích khi có ngôn ngữ chung này, đó chính là lý do tại sao tiếng Anh trở thành một môn học được ưu tiên ở hầu hết các quốc gia trên thế giới.

Trước đây, thế giới chưa hề có cơ hội này. Ngay cả trong thời hoàng kim của Đế chế La Mã, tiếng Latinh cũng chỉ phổ biến trong và quanh vùng Địa Trung Hải và chẳng có một nỗ lực tạo lập ra một ngôn ngữ cầu nối nào lại thực sự hiệu quả cả. Có những thứ tiếng khác dễ học hơn tiếng Anh, có lẽ dễ phát âm và chắc chắn là dễ đánh vần hơn, nhưng vì rất nhiều lý do liên quan tới việc giao thương, công nghệ và lịch sử mà hiện nay tiếng Anh được lựa chọn là ngôn ngữ toàn cầu. Để có thể hòa nhập

cùng với “thế giới chào hello”, tiếng Anh ngày càng trở nên thiết yếu với chúng ta.

Tất nhiên trẻ nhỏ chưa biết chính xác chúng sẽ sử dụng tiếng Anh để làm gì trong cuộc sống của mình. Con bạn có thể học tiếng Anh vì muốn trở thành một chuyên gia nghệ thuật đẳng cấp quốc tế, một doanh nhân chuyên nhập khẩu những thiết bị máy móc kỹ thuật, một lãnh tụ chính trị, hoặc một giáo viên tiếng Anh! Con bạn có thể học tiếng Anh để tham gia những hội nghị quốc tế, để tìm hiểu về những kỳ nghỉ trên mạng internet hoặc sử dụng tiếng Anh như là một phần không thể thiếu trong cuộc sống hằng ngày.

Rõ ràng việc biết tiếng Anh sẽ giúp ích cho con bạn bất kể sau này con bạn làm nghề gì.

Trẻ càng nói tiếng Anh trôi chảy tự nhiên, càng cảm thấy thoải mái khi chuyển từ tiếng mẹ đẻ sang tiếng Anh và ngược lại, thì càng tốt cho cuộc sống sau này của trẻ.

Vậy khi nào là thời điểm tốt nhất để bắt đầu vạch ra con đường đó và tiến hành việc học tiếng Anh?

Khi nào con bạn nên bắt đầu học tiếng Anh?

Khi nào con bạn nên bắt đầu học tiếng Anh?

Câu trả lời rất đơn giản - ***càng sớm càng tốt.***

Trẻ em được sinh ra với kỹ năng học ngôn ngữ đặc biệt.

Nghiên cứu đã xác nhận những gì chúng ta quan sát được – trẻ con học ngoại ngữ dễ hơn những người trưởng thành.

Bộ não của một đứa trẻ được lập trình đặc biệt để học và ứng dụng ngôn ngữ hiệu quả. Tôi gọi chức năng này là **Hộp Ngôn ngữ** – và nó thật tuyệt vời!

Hộp Ngôn ngữ

Các khía cạnh khác nhau của kỹ năng ngôn ngữ được lưu trữ trong những phần khác nhau của bộ não, nhưng hình ảnh chiếc hộp sẽ giúp chúng ta nhớ rằng **Hộp Ngôn ngữ** chỉ mở tạm thời. Nó vận hành trong 7 năm đầu đời của một đứa trẻ. Sau đó, nó bắt đầu đóng lại và cho đến khi đứa trẻ 11 tuổi, chiếc hộp đóng kín hoàn toàn.

Tất nhiên chúng ta có thể học các ngôn ngữ sau độ tuổi đó, nhưng sẽ khó khăn hơn nhiều vì chúng ta không thể sử dụng những đặc tính trong **Hộp Ngôn ngữ** của trẻ được nữa. Những đặc tính này là độc nhất vô nhị vì chúng cung cấp cho bộ não non nớt 3 kỹ năng quan trọng mà người trưởng thành không có:

- **Lập sơ đồ đa ngôn ngữ:** **Hộp Ngôn ngữ** tự động phân loại các âm của các ngôn ngữ khác nhau thành những nhóm mẫu hình âm, vì vậy nó có thể phân tách và sử dụng mỗi thứ tiếng khác nhau một cách hiệu quả.
- **Tự động sử dụng ngữ pháp:** **Hộp Ngôn ngữ** nhận biết được những quy tắc ngữ pháp và áp dụng chúng một cách tự động bằng cách sử dụng cấu trúc ngữ pháp tương tự để thể hiện những nội dung mới. Điều đó có nghĩa là chỉ cần chủ động dạy trẻ những ngoại lệ của quy tắc ngữ pháp mà thôi.
- **Phát âm chuẩn:** **Hộp Ngôn ngữ** ghi nhớ cách cơ mặt chuyển động khi tạo ra âm mới và bắt chước. Cơ mặt của trẻ em linh hoạt và mềm dẻo nên trẻ có thể học phát âm chuẩn xác bất cứ ngôn ngữ nào.

Những năm trước khi trẻ 10 tuổi là khoảng thời gian lý tưởng để học nói không chỉ tiếng mẹ đẻ mà còn ngôn ngữ thứ hai, thậm chí ngôn ngữ thứ ba để tận dụng hết các kỹ năng của **Hộp Ngôn ngữ** trong khi nó vẫn còn mở.

Nhiều cha mẹ nói họ không muốn con mình bắt đầu học tiếng Anh trước khi thông thạo tiếng mẹ đẻ. Điều này nghe có vẻ hoàn toàn logic cho đến tận khi bạn thấy cách **Hộp Ngôn ngữ** vận hành ra sao. Đây thực sự là một trường hợp “không dùng thì rất phí”.

Lấp đầy Hộp Ngôn ngữ

Từ khi sinh ra trẻ em đã bắt đầu lọc các âm thanh nghe được thành những hình mẫu âm thanh. Không ai bảo chúng bắt đầu nói Mama, Baba, Dada. Theo bản năng, một đứa bé lắng nghe những âm thanh mà người khác phát ra và quan sát khuôn mặt của họ. Sau đó, đứa bé ấy bắt đầu điều khiển miệng để bắt chước tạo những âm thanh đó.

Trẻ em phân loại các âm thanh thành những mẫu hình âm và thỉnh thoảng kết hợp với những âm thanh khác mà các bé thấy thú vị – tiếng chó sủa, tiếng động cơ ô tô, tiếng chim, tiếng máy bay, tiếng nước bắn tung tóe...! Sau đó, chúng sẽ tự động phân biệt những âm thanh ngôn ngữ với những tiếng động khác mà chúng nghe được.

Cho đến khi được 1 tuổi, thông qua quá trình này, các bé đã lĩnh hội đủ những mẫu hình âm thanh để bắt đầu phân biệt được các từ riêng lẻ và phát âm chuẩn xác các từ đó.

Trẻ em rất thực tế, vì vậy từ đầu tiên các bé nói được thường là tên của một đồ vật mà các bé cần hoặc muốn. Thỉnh thoảng các bé làm chúng ta thích thú và ngạc nhiên bằng cách nói ra từ trọn vẹn đầu tiên để chỉ một thứ rất phức tạp như “máy hút bụi”, nhưng thường thì trẻ chỉ nói một từ cụt lủn như “chó”, “bóng”, “cốc” hoặc “trứng”.

Có lẽ chúng ta có thể tưởng tượng mỗi từ mới mà các bé học được giống như một **Khuy ngôn từ**. Khi các bé học được một từ mới có ích, chúng sẽ lưu nó trong bộ nhớ của mình. Từng chút, từng chút một, các bé sẽ xây dựng được một kho khuy ngôn từ. Thông thường, lời nói bắt đầu bằng những danh từ đơn. Theo thời gian, các bé tạo nghĩa bằng cách ghép những từ có nghĩa thành những cụm hai-từ, ví dụ “cốc, tay” để biểu thị rằng “Làm ơn đưa cho con cái cốc”. Những từ trẻ sử dụng chỉ giới hạn trong thế giới bé nhỏ với những nhu cầu và trải nghiệm hằng ngày của chúng.

Chẳng bao lâu sau trẻ sẽ thêm vào những động từ cơ bản cũng để nhận được những thứ mình muốn hoặc cần. “Đưa” thường là từ các bé học khá sớm!

Các khuynh ngôn từ

Khi trẻ để ý rằng việc kết hợp những động từ với những danh từ giúp chúng có thể nhận được bất cứ thứ gì nhanh hơn và chính xác hơn, chúng sẽ đặt nhiều từ lại với nhau hơn và bắt đầu tạo nên những cụm hai-từ, ví dụ “đưa bóng”. Chúng ta có thể hình dung các loại từ khác nhau như những khuy áo màu sắc khác nhau. Trẻ chọn những khuy ngôn từ rục rờ nhất hoặc hữu dụng nhất trước. Dần dần, khi khả năng nói của trẻ phát triển, chúng sẽ học cách thêm vào những khuy cần thiết còn lại để hoàn thiện những câu nói hoàn chỉnh. Có thể trẻ sẽ sớm nói được một câu đơn giản như “Quả bóng của con là màu xanh lá”.

Bổ sung tiếng Anh

Vậy chuyện gì sẽ xảy ra trong **Hộp Ngôn ngữ** nếu chúng ta ném vào đó các khuy ngôn từ của các ngôn ngữ khác nhau? Đây mới chính là phần thú vị thực sự! Chúng được phân loại theo những mẫu hình âm của mỗi ngôn ngữ. Những mẫu hình âm mới này sau đó sẽ được lưu giữ riêng trong những “túi ngôn ngữ” riêng rẽ trong hộp. Có lẽ chúng ta có thể tưởng tượng về một **Túi Khuy ngôn từ** cho mỗi ngôn ngữ trong hộp: túi tiếng Anh, túi tiếng Việt,...

Túi khuy ngôn từ tiếng Anh

Hộp Ngôn ngữ đa ngôn ngữ lưu trữ tất cả những túi ngôn ngữ này trong cùng một chiếc hộp, bởi vậy trẻ có thể chuyển từ việc nói ngôn ngữ này sang ngôn ngữ khác ngay lập tức. Những ngôn ngữ được học sau này sẽ được lưu trữ ở những khu vực tách biệt trong bộ não, đó là lý do tại sao người lớn rất khó để chuyển từ ngôn ngữ này sang ngôn ngữ khác. Những phiên dịch viên song song thường là những người đã học hai ngôn ngữ từ khi sinh ra, bởi vậy họ có thể chuyển từ thứ tiếng này sang thứ tiếng khác nhanh hơn và chuẩn hơn. Đó là vì cả hai túi ngôn ngữ đều được lưu trữ trong cùng một nơi – **Hộp Ngôn ngữ**.

Cơ chế này cũng vận hành tương tự với một đứa trẻ đã học hai ngôn ngữ trước khi chúng bắt đầu học tiếng Anh, ví dụ tiếng phổ thông và tiếng địa phương hoặc phương ngữ. Những đứa trẻ này đơn giản là phát triển ba túi ngôn ngữ và lưu trữ tất cả trong **Hộp Ngôn ngữ** của chúng.

Những đứa trẻ nói nhiều thứ tiếng có thể mắc một số lỗi khi nói khoảng một vài tháng, nhưng đừng lo lắng – trẻ trước 10 tuổi chấp nhận rằng đã học là phải mắc lỗi và ít cảm thấy ngượng ngùng về điều đó hơn! Trên thực tế, so với người lớn, thái độ vui vẻ mắc lỗi và sẵn sàng sửa sai là một lợi thế quan trọng của trẻ khi học tiếng Anh như là ngôn ngữ thứ hai hoặc thứ ba. Điều này sẽ giúp chúng học và ghi nhớ tốt hơn!

Vậy làm thế nào để giúp con chúng ta học tiếng Anh?

Làm thế nào để trẻ học tiếng Anh hiệu quả nhất?

Trẻ em có một lợi thế tự nhiên từ **Hộp Ngôn ngữ** giúp chúng học tiếng Anh, nhưng chúng vẫn chưa thể tập trung được lâu và chưa biết cách học. Nếu chúng ta muốn dạy chúng một kỹ năng mới khi còn nhỏ, chúng ta phải cho trẻ tiếp xúc với tiếng Anh theo cách chúng có thể học tốt nhất.

Trẻ em không học như người lớn. Hầu hết người lớn nhớ được hết những gì họ nhìn thấy nhưng không nhớ nhiều những thứ họ nghe được. Ngược lại, trẻ em có thể tiếp thu qua ba kênh với mức độ ngang nhau - *nghe, nhìn và thực hành*. Trẻ vẫn dễ dàng học tập thông qua nhiều kênh vì chúng vẫn đang trong quá trình phát triển nhiều kỹ năng sống khác nhau.

Vì vậy nếu chúng ta chỉ cho trẻ học qua một kênh, như là *nghe* hoặc *nhìn*, chúng ta sẽ bỏ lỡ hai cơ hội, hai kênh tiếp thu kia của trẻ. Nếu trẻ có cơ hội học tập bằng cách *nghe, nhìn*, sau đó cũng được *tham gia* vào các hoạt động thể chất thì chúng sẽ dễ dàng ghi nhớ ngôn ngữ được sử dụng trong các hoạt động đó hơn.

Với tiếng mẹ đẻ, sau khi nghe thấy những từ ngữ ở những bối cảnh khác nhau, trẻ em hiểu được nghĩa của từ và cách sử dụng chúng chính xác. Quan trọng là trẻ gặp đúng những từ đó được lặp lại trong những tình huống khác nhau để từng bước thấm nhuần ý nghĩa của chúng.

Vốn từ của trẻ dần dần được mở rộng, từng từ, từng từ một. Chúng không học tiếng mẹ đẻ theo những danh

sách từ mới. Chúng liên kết các từ mới với những văn cảnh và những nhóm từ đã quen thuộc. Trẻ có thể ghi nhớ từ mới tốt hơn nếu liên hệ từ đó với những từ đã biết.

Đó chính là con đường tự nhiên để lĩnh hội ngôn ngữ.

Những quan sát này nói cho chúng ta biết cách tốt nhất để cho trẻ tiếp xúc với một ngoại ngữ là tiếng Anh. Sau nhiều năm, tôi đã tìm ra được một cách tiếp cận mà tôi gọi là “Hệ thống ngôn ngữ xoáy tròn ốc” (Spiral Language System) tái tạo con đường tự nhiên này:

Hệ thống ngôn ngữ xoáy tròn ốc

Mỗi thành tố trong vòng xoáy này sẽ kết nối với những thành tố khác để tương tác với nhau. Chúng ta có thể lên kế hoạch cẩn thận để tái tạo quy trình học tiếng Anh như một ngôn ngữ thứ hai.

Mỗi thành tố trong vòng xoáy thể hiện một con đường tự nhiên để tiếp cận và dạy trẻ.

Âm thanh

Hình ảnh

Hứng thú

Sự lặp lại

Hoạt động

Liên kết

Âm thanh

Khả năng nghe của trẻ rất tốt. Chúng không chỉ biết lắng nghe và bắt chước giọng điệu mà còn có khả năng ghi nhớ tốt các từ đã nghe. Điều đó có nghĩa là các tài liệu học tập dưới dạng băng đĩa audio sẽ rất hữu dụng.

Nội dung băng đĩa phải được truyền tải theo cách thú vị nhộn khiến trẻ thích thú và dễ nhớ: các bài hát, những mẫu truyện, các cuộc hội thoại, những bài vè và các trò chơi ngôn từ.

- **Các bài hát:** Các bài hát có thể phát huy hiệu quả nhất nếu chúng đặc biệt được viết với lời bài hát hiện đại, chuẩn xác và giai điệu mới phải khớp hoàn toàn với trọng âm của những từ tiếng Anh. Sức mạnh của âm nhạc giúp từ trở nên dễ nhớ hơn vì nhịp điệu và giai điệu của ngôn ngữ có thể được nhấn mạnh bởi nhịp điệu và giai điệu của bài hát. Chỉ bằng vài nốt nhạc, âm nhạc có thể tạo ra một bầu không khí nhiệm màu và mở ra một thế giới ngập tràn những trải nghiệm thu hút sự chú ý của trẻ. Bất kể đó là giai điệu Mỹ Latinh sôi động, một bài hát sôi nổi về những siêu anh hùng hoặc một bài hát gây cảm giác ghê rợn về những con quái vật, thông qua âm nhạc, chúng ta có thể chạm vào cảm xúc của một đứa trẻ để từ đó, những từ tiếng Anh trong bài hát cũng sẽ đi vào tâm trí trẻ.

- **Những mẩu truyện:** Những mẩu truyện có cốt truyện phù hợp với lứa tuổi, những tình tiết hay và những lời văn đơn giản có thể rất được yêu thích và hiệu quả. Với một vài từ ngữ được chọn lọc, chúng ta có thể nhắc bóng trẻ ra khỏi bài học tiếng Anh khô khan và đặt chúng vào lãnh địa của trí tưởng tượng để biến tiếng Anh thành một thế giới cần được khám phá thay vì một cuốn từ điển phải cố nuốt cho trôi.
- **Những cuộc hội thoại:** Những cuộc hội thoại sử dụng vốn từ vựng quen thuộc với trẻ có thể khiến cho ngôn ngữ trở nên sống động. Chúng đem đến cho trẻ cơ hội học cùng nhóm với những đứa trẻ khác.
- **Những bài vẽ:** Những bài vẽ có thể sử dụng những nhịp điệu hài hòa để kết nối từ ngữ và nội dung. Những âm hiệp vần cũng giúp từ dễ nhớ hơn.
- **Các trò chơi ngôn từ:** Các trò chơi sử dụng các từ mới học mang đến một hoạt động vui vẻ, góp phần làm cho các từ đó được nhớ lâu hơn.

Hình ảnh

Trẻ em cũng có khả năng ghi nhớ hình ảnh tốt vì vậy trong số những cách học mới đã được thử nghiệm và kiểm chứng, hình ảnh có thể được sử dụng để hỗ trợ việc

học. Hình ảnh phát huy hiệu quả nhất nếu được kết hợp với những phương tiện khác, đặc biệt là âm thanh, hành động và hoạt hình để tạo ra bối cảnh:

- **Flashcard:** Flashcard có hình ảnh là kênh thị giác đơn giản nhất để kết nối từ và nghĩa của từ. Những tấm thẻ này có thể được sử dụng trong rất nhiều trò chơi – không chỉ cho những bài kiểm tra từ vựng nhằm chán!
- **Hoạt hình:** Hoạt hình được chuẩn bị kỹ lưỡng và thiết kế đặc biệt để dạy tiếng Anh có thể làm cho từ và những cụm từ dễ nhớ, vì phương tiện truyền thông này biến một cuộc phiêu lưu tưởng tượng trong truyện thành một trải nghiệm được chia sẻ.
- **Truyện tranh:** Những mẫu truyện được trình bày theo dạng truyện tranh vui nhộn, đơn giản thường được thiết kế để dạy những thẻ đặc biệt của tiếng Anh cho những người mới đọc tiếng Anh.
- **Những bài về được minh họa:** Những bài về có tranh minh họa để làm nổi bật những từ khóa giúp trẻ thuộc từ thông qua một bài về mới.
- **Những hình ảnh tương tác:** Những hình ảnh trong đĩa CD cho phép trẻ thưởng thức một trò chơi tương tác. Kết quả là, trẻ có thể thay đổi hình ảnh và quan sát nghĩa của chúng thay đổi như thế nào, từ đó tận hưởng cảm giác thích thú với việc điều khiển phương tiện học của mình.

Hứng thú

Cách chủ yếu để thu hút và duy trì hứng thú của trẻ là lựa chọn những chủ đề chúng thích, những cảm xúc chúng có thể chia sẻ và những kiểu hài hước chúng thích thú.

- **Chủ đề:** Bước đầu tiên để thu hút hứng thú của trẻ là dùng những chủ đề hấp dẫn đối với mỗi nhóm tuổi. Điều đó có nghĩa là khi trẻ lớn hơn thì chủ đề học cũng phải thay đổi phù hợp.
- **Cảm xúc:** Chủ đề học sẽ thu hút và duy trì sự chú ý của trẻ hiệu quả hơn rất nhiều nếu được trình bày có cảm xúc – một trong những sợi dây liên kết nhạy bén nhất. Có một số cảm xúc rất hiệu quả như: hào hứng, ngạc nhiên, hi vọng, thậm chí cả nỗi sợ hãi nhẹ nhàng đối với những con quái vật, khủng long hay những chuyến phiêu lưu mới mẻ. Tất cả chúng ta đều yêu thích và ghi nhớ những bộ phim hay bài hát đạt dào cảm xúc, bất kể đó là cảm xúc buồn hay vui. Trẻ con cũng vậy. Nếu chúng ta thể hiện những cảm xúc này vào trong bài hát và mẫu truyện, chúng ta có thể khiến trẻ thích thú và tập trung tốt hơn.
- **Hài hước:** Hài hước có một quyền năng đặc biệt vì nó thu hút hứng thú và khiến cho những sự kiện trở nên đáng nhớ. Một số kỷ niệm khó phai

mở nhất của chúng ta có liên quan đến niềm vui và tiếng cười. Sự hài hước tạo nên một “dấu ấn kỷ niệm” hoặc bối cảnh của một trải nghiệm. “Cậu có nhớ cái lần buồn cười khi...? Cậu có nhớ câu chuyện đùa về...?” Hiện nay, tiếng cười được biết đến như một yếu tố tạo ra những phản ứng hóa học trong não bộ giúp chúng ta cảm thấy thoải mái. Hài hước bổ trợ cho hứng thú và khả năng ghi nhớ. Thật là một cách tuyệt vời để nhớ tiếng Anh – hãy cười lên!

Óc hài hước của trẻ con khá đặc biệt. Nó nhọn hơn óc hài hước của người lớn. Trẻ cảm thấy những vụ tai nạn buồn cười (miễn là không có ai thực sự bị thương). Bị ướt hay bị bắn, hoặc vô tình bị dính gì đó đều rất hay ho – và khiến cho *ai đó nữa* cũng bị ướt, bị bắn hay bị dính thì lại càng buồn cười hơn nữa!

Những đứa trẻ trong độ tuổi tiểu học cũng cảm thấy vô số những thứ kỳ quặc buồn cười. Đó là vì từ khoảng 6 tuổi trở lên chúng đã tiến tới giai đoạn biết được “bình thường” là gì. Bởi vậy bất cứ cái gì không phù hợp với những kì vọng bình thường, nói cách khác là ngớ ngẩn hoặc kỳ quặc, sẽ trở thành buồn cười. Đó là lý do tại sao “điều vô lý” lại trở thành một phần quan trọng của sự hài hước từ độ tuổi này trở đi.

Bất cứ sự dí dỏm hài hước nào được sử dụng ở giai đoạn này cũng cần phải càng phổ quát càng tốt và chủ yếu mang tính thị giác, có tình huống hoặc dựa vào mặt tính giác với những âm thanh vui nhộn. Sự hài hước ngôn từ thông qua hình thức chơi chữ hoặc những lời dí dỏm

có thể không có tác dụng nhiều đối với người học thành thạo tiếng Anh ở mức độ nhất định, nhưng vẫn phát huy nhiều tác dụng trong nhiều tình huống với trẻ dưới 10 tuổi.

Nếu thêm một chút hài hước vào các bài hát, câu chuyện, các bài vẽ, các hình ảnh và trò chơi, chúng ta đã tăng cơ hội để trẻ sẵn sàng nhập cuộc và các từ, cụm từ được sử dụng trong những hoạt động như thế sẽ lưu lại trong tâm trí trẻ.

Sự lặp lại

Đúng là việc lặp lại sẽ giúp trẻ em nhớ lâu. Tuy nhiên, một số cách lặp thông tin hiệu quả hơn những cách khác. Để giúp trẻ học tiếng Anh như một ngoại ngữ, chúng ta cần lựa chọn những cách tiếp cận hiệu quả hơn.

Phương pháp lỗi thời là yêu cầu trẻ học thuộc danh sách từ mới và cách phát âm của chúng, đã bộc lộ nhiều thiếu sót. Đầu tiên, các danh sách có những hạn chế. Trẻ em có thể nhớ được những từ ở đoạn đầu và đoạn cuối danh sách nhưng ít nhớ được những từ ở đoạn giữa. Thứ hai, không có mối liên hệ giữa các từ hoặc một bối cảnh để “kết dính chúng lại với nhau”, những từ này sẽ mất đi ý nghĩa của chúng. Trong những trường hợp này, thật khó để nhớ được nghĩa thực sự của những từ này – ngay cả khi trẻ nhớ được cách phát âm của chúng. Đối với trẻ, biết được cách phát âm nhưng không biết được nghĩa cũng chẳng có tác dụng lắm.

Việc lặp lại các từ cần phải được liên kết với một bối cảnh và kích hoạt sự hài hước, cảm xúc của trẻ để đạt được hiệu quả cao nhất.

Ở đây có những câu hỏi nóng bỏng được đặt ra như là: Cần phải lặp lại bao nhiêu lần thì đủ? Bao lâu thì nên lặp lại để đạt tới bộ nhớ dài hạn? Câu trả lời là cần phải tạo ra năm con đường dẫn tới bộ nhớ tương ứng với năm sự lặp lại, kéo dài trong vài tuần.

Có thể áp dụng điều này trong việc dạy tiếng Anh nếu khóa học được thiết kế tốt. Trẻ có thể được nghe những từ mới trên một đĩa CD kèm theo một hình ảnh tương ứng để nhìn vào. Chúng có thể gặp những từ mới này một lần nữa trong một bài hát hoặc một mẫu truyện. Sau đó, trẻ có thể gặp lại những từ đó lần thứ ba vào buổi tối cùng ngày trong bài tập về nhà hoặc trong một bộ phim hoạt hình trên đĩa DVD. Nếu một tuần sau đó, trẻ được gặp lại những từ ấy trong một trò chơi hoặc một bài tập và lần thứ năm là một tháng sau bằng cách đọc lại mẫu truyện ấy, hát lại bài hát ấy hoặc gặp những từ đó trong một mẫu truyện mới, khi đó sự kết hợp của những lần lặp lại và nhắc nhở sẽ xây dựng một lộ trình dẫn đến bộ nhớ lâu dài hơn và khó phai mờ hơn.

Mỗi lần những từ này được lặp lại thông qua những hoạt động mang tính giải trí, thì chúng nên được liên hệ với một tình huống để củng cố ý nghĩa và cách dùng của chúng. Như thế trẻ không những dễ nhớ từ hơn, mà còn dễ nhớ chính xác cách dùng và hoàn cảnh dùng chúng hơn.

Hoạt động

Tất cả chúng ta đều biết rằng trẻ em có rất nhiều năng lượng. Chúng bộc lộ điều đó theo nhiều cách khác nhau. Một số đứa thì chạy loăng quăng, một số đứa lại nặn tượng hay vẽ tranh, một số đứa chơi trò chơi và giải câu đố, một số lại nhảy múa và hát hò. Tất cả chúng đều tìm cách để vận động chân tay. Bản chất tự nhiên của trẻ là chạy nhảy, nô đùa chứ không phải là ngồi yên và im lặng, vậy thì tại sao lại không sử dụng năng lượng đó để giúp chúng học tiếng Anh?

Khi trẻ em được tham gia vào một hoạt động học tập có liên quan đến thể chất, chúng sẽ ghi nhớ bài học đó tốt hơn. Như thể chúng có một con đường ghi nhớ về thể chất cũng như tinh thần vậy. Một phần vì trẻ vẫn đang học một số kỹ năng về thể chất trong những năm đầu đời mà chúng sẽ cần cho cuộc sống sau này, nên chúng vẫn dễ tiếp thu khi học theo cách kết hợp với hoạt động thể chất.

Các giáo viên và những nhà giáo dục học thường bàn luận về việc làm thế nào để một đứa trẻ phát triển được “những kỹ năng vận động thô” và “những kỹ năng vận động tinh”. Những kỹ năng vận động thô bao gồm việc phối hợp tay và mắt để ném hoặc bắt lấy đồ vật, đi xe đạp hoặc nhảy mà không ngã. Những kỹ năng vận

động tinh bao gồm việc học cách sử dụng dao, kéo, cài khuy áo, dùng bút chì màu tô các hình mà không bị nhem nhuốc, tập viết hoặc thắt nút. Chắc chắn tất cả chúng ta đều nhớ là để thắt một cái nút không gì dễ bằng tự mình làm thử hơn là chỉ nghe và xem!

Nói là một hoạt động phức hợp, bởi vậy “học thông qua thực hành” giúp trẻ dễ đạt được kỹ năng này hơn là chỉ nghe và nghe không thôi. Ngôn ngữ sẽ đạt đến độ tương thích hơn nếu chúng ta có thể sử dụng nó để hỏi đáp những người xung quanh hoặc kết hợp nó với một hoạt động thể chất nào đó.

Lấy từ “ball” làm ví dụ để thấy điều này rõ ràng hơn. Nếu một đứa trẻ nhìn thấy một tấm flashcard có hình quả bóng và nghe thấy từ “ball”, trong đầu chúng sẽ có một ấn tượng kết nối bức hình với âm thanh.

Tuy nhiên, nếu đứa trẻ đó có thể ôm một quả bóng màu đỏ rực trong tay, ném nó lên, để nó rơi hoặc đập nó nảy lên, thì ký ức về từ đó sẽ cụ thể hơn và thực tế hơn. Nếu một đứa trẻ có thể chơi trò ném bóng với đứa trẻ khác hoặc với người khác, thì từ đó và hình ảnh được kết nối với một trải nghiệm được chia sẻ. Càng có nhiều giác quan được sử dụng thì nó sẽ trở thành một ký ức bao hàm hình ảnh, âm thanh và cảm giác. Khả năng trẻ nhớ được từ “ball” cao hơn rất nhiều, vì những hoạt động này định dạng nên một ký ức sâu sắc hơn khi được liên kết giữa hoạt động và quan sát.

Liên kết

Tạo những mối liên kết cho trẻ giúp chúng học theo ba cách rất quan trọng:

- Đặt liên kết các từ vào trong những trường từ vựng có những đặc trưng tương tự.
- Liên kết những từ mới với kiến thức đã biết.
- Liên kết các từ gặp trong một hoàn cảnh với những từ học trong hoàn cảnh khác, như là tiếng Anh nghe ở trường và ở nhà.

Đặt liên kết các từ vào trong những trường từ vựng

Các từ có thể được xếp vào những nhóm chung có sự liên hệ về nghĩa để giúp trẻ kết nối chúng với nhau. Có những trường từ vựng dựa trên một chủ đề chung, như là các loại hoa quả khác nhau, các môn thể thao hoặc những loại phương tiện giao thông khác nhau.

Đặt các từ vào các trường từ vựng trong tiếng Anh giống với việc học những mẫu hình âm trong tiếng mẹ đẻ, vì trẻ từ độ tuổi mẫu giáo trở lên được khuyến khích phân loại thông tin thành những tập hợp để chúng hiểu được mối liên hệ giữa những sự vật tương tự.

Liên kết ngôn ngữ mới với kiến thức đã biết

Trẻ em học hiệu quả hơn khi liên kết những từ mới với kiến thức đã biết theo cách vô cùng rõ ràng và có

định hướng. Theo kinh nghiệm của tôi, hiện nay việc đó chưa được thực hiện đầy đủ trong các khóa học trên lớp hoặc thực tập sư phạm để đạt được hiệu quả cao nhất.

Khi trẻ gặp những từ tiếng Anh mới, sẽ có ích nếu trẻ có thể liên kết những từ mới này với vốn từ vựng của chúng. Những liên kết giúp gắn kết những từ mới với nhóm từ vựng đã được lưu trong bộ nhớ. Vì thời gian trẻ tiếp xúc với tiếng Anh như là ngôn ngữ thứ hai ngắn hơn thời gian trẻ tiếp xúc với tiếng mẹ đẻ, nên việc tạo ra và lặp lại những liên kết này cho trẻ một cách có kế hoạch sẽ giúp đảm bảo trẻ có sự liên kết này.

Mục đích của việc tạo ra những liên kết này là xây dựng ngôn ngữ theo đường xoáy tròn ốc hướng lên. Những liên kết này củng cố vốn từ vựng đã có, đồng thời bổ sung những từ, cụm từ và cấu trúc mới. Việc liên kết tạo ra những mối liên hệ vốn là một phần thiết yếu giúp trẻ có cảm giác về ngôn ngữ.

Sử dụng hệ thống ngôn ngữ xoáy tròn ốc hiệu quả

Nếu chúng ta kết hợp một trong sáu thành tố trong hệ xoáy tròn ốc này lại với nhau, chúng ta có thể khiến cho việc học trở nên dễ dàng và hiệu quả hơn. Phương diện này bổ trợ cho phương diện khác để củng cố việc học theo những phương pháp học tốt nhất. Hệ xoáy tròn ốc này cho phép lặp lại các trải nghiệm trong việc lĩnh hội ngôn ngữ một cách rất tự nhiên.

Sau đây là một vài ví dụ đơn giản về cách 6 thành tố của hệ xoáy tròn ốc có thể kết hợp theo những cách thiết thực:

- **Âm thanh và hình ảnh:** Âm thanh là cấp đầu tiên của ngôn ngữ. Chúng ta nghe và bắt chước. Nếu kết hợp âm thanh đó với một bức tranh, chúng ta có thể nghe, bắt chước và liên hệ những âm thanh với một hình ảnh. Nếu những bức tranh và những âm thanh đó tạo thành một trích đoạn truyện, thì chúng sẽ được đặt trong một văn cảnh quen thuộc với một nghĩa nhất định mà chúng ta có thể liên hệ được. Nếu truyện đó được hoạt họa hóa, nó sẽ trở thành một trải nghiệm được chia sẻ sống động mà trẻ có thể in sâu trong tâm trí.
- **Âm thanh, hình ảnh và hứng thú cảm xúc:** Những bài hát hoặc những mẩu truyện chạm vào một sợi dây cảm xúc bằng những từ ngữ đầy xúc cảm. Những tài liệu học tiếng Anh có thể đem đến những trải nghiệm được chia sẻ đầy cảm xúc giống như những mẩu truyện bằng tiếng mẹ

đề – và đây là cách chắc chắn để xây dựng con đường dẫn đến bộ nhớ dài hạn.

- **Hành động và âm thanh:** Những động tác minh họa cho bài hát khớp với nghĩa của các từ ngữ sẽ bổ sung một con đường ghi nhớ vận động tới kênh âm thanh. Bằng cách nhập vai các nhân vật trong truyện, trẻ sẽ gắn kết từ ngữ với ký ức vận động và tương tác. Những trò chơi liên quan đến việc phản ứng lại thông tin bằng các động tác như đứng lên hoặc ngồi xuống, kết nối âm thanh và hành động với nhau. Cách này mở ra nhiều kênh học tập đa dạng và tăng khả năng nhớ từ mới.
- **Sự lặp lại âm thanh và hành động:** Việc lặp lại có thể là một cơ hội để mở ra những con đường ghi nhớ bổ trợ bằng cách bổ sung những kênh học tập bổ trợ mỗi khi gặp các từ này. Ví dụ, lần đầu tiên trẻ có thể nghe một bài hát, rồi bắt đầu hát theo, sau đó thêm một số động tác minh họa cho những từ khóa.
- **Những trò chơi ngôn ngữ mang tính cạnh tranh:** Trò chơi đem đến những cơ hội tuyệt vời giúp trẻ em học tốt hơn. Chúng tạo nên hứng thú, tạo ra những văn cảnh bổ sung cho các từ đã biết, chúng đưa ra những cách ôn từ mới, chúng tạo ra những trải nghiệm ngôn ngữ được chia sẻ và mang đến nhiều tiếng cười. Việc trở thành người chiến thắng, thậm chí trong một trò chơi đơn giản, cũng đem đến cho người học một trải nghiệm tích cực liên quan đến tiếng Anh.

- **Xu hướng hài hước hóa mọi chuyện:** Bạn càng thêm vào nhiều tiếng cười, thì việc học càng hiệu quả hơn, vì tiếng Anh sẽ được gắn vào trí nhớ như là một trải nghiệm vui vẻ, tích cực.

Tóm lại, Hệ thống ngôn ngữ xoáy tròn ốc sẽ giúp trẻ em học tập tốt hơn vì nó:

- Thu hút và duy trì hứng thú của trẻ.
- Sử dụng những kênh học tập tự nhiên như âm thanh, hình ảnh và hành động.
- Xây dựng những con đường dẫn đến bộ nhớ dài hạn bằng cách lặp lại có kế hoạch.
- Tạo ra một mạng lưới liên kết giữa ngôn ngữ đã biết và ngôn ngữ mới.

Nếu bạn ghi nhớ hệ thống ngôn ngữ xoáy tròn ốc này, thì bạn có thể giúp việc học tiếng Anh trở nên vui vẻ, tự nhiên và hiệu quả!

Hệ thống này phát huy hiệu quả nhất nếu bạn biết bạn có thể kì vọng con mình đạt đến trình độ học và nói tiếng Anh như thế nào ở mỗi độ tuổi trước khi lên 10.

Bạn nên kì vọng con mình học được những gì ở mỗi độ tuổi trước khi lên 10?

Các giai đoạn phát triển ngôn ngữ tương ứng với các giai đoạn phát triển thể chất, cảm xúc và môi trường trong thời thơ ấu của trẻ. Chúng ta cần ghi nhớ đặc điểm quan trọng này khi xem xét cách con mình học tiếng Anh như là ngôn ngữ thứ hai vì những người ít tuổi học ngoại ngữ cũng tương tự như học tiếng mẹ đẻ. Những đứa trẻ học tiếng Anh sẽ cảm thấy thoải mái với tiếng Anh hơn nếu chúng học theo những cách học tiếng mẹ đẻ.

Dưới đây là các cấp độ ngôn ngữ trẻ cần đạt được ở mỗi nhóm tuổi trước khi lên 10. Trẻ thường tiến bộ theo tốc độ không đều qua các năm, đôi khi nhanh vùn vụt, đôi khi chững lại một thời gian. Miễn là con bạn vẫn nằm trong bảng cấp độ, thì bạn không cần phải lo lắng.

Cấp độ đầu tiên là dành cho trẻ sơ sinh đến khoảng 3 tuổi.

Năm đầu tiên

Cơ sở cho toàn bộ việc giao tiếp bằng ngôn ngữ, bất kể là thông qua lời nói, việc đọc hoặc lắng nghe đều được xây dựng từ những khoảnh khắc đầu tiên của con bạn khi chúng ở nhà với cha mẹ và người thân.

Như chúng ta đã thấy, một đứa bé bắt đầu ê a ngay từ khi được vài tháng tuổi. Các bé có thể nhận ra được những giọng nói xung quanh và cảm thấy được vỗ về. Sau một thời gian ngắn, các bé đã bắt đầu phân biệt những âm thanh và những hình mẫu âm như là bước đầu tiên để học giao tiếp bằng lời nói.

Việc để cho một đứa trẻ làm quen từ sớm với nhiều âm thanh – nói, hát, những bài vè và những âm thanh vui nhộn – là rất quan trọng. Tất cả sẽ giúp phát triển khả năng nghe và đem đến cho trẻ nhiều cơ hội thực hành phân loại các âm thanh vào các ngăn ngôn ngữ hơn. Đó là lý do tại sao cha mẹ cần phải nói chuyện nhiều với bé, ngay cả khi bạn hầu như không nhận được bất cứ phản hồi nào từ bé!

Trẻ nhỏ có thể học được gì trong tiếng Anh?

Trẻ nhỏ có thể nghe được những mẫu hình âm và nhịp điệu của tiếng Anh. Chúng có thể học cách phân biệt những âm này với những mẫu hình âm trong ngôn ngữ mẹ đẻ, và bằng cách thay đổi cơ mặt để tạo ra khẩu hình khác nhau, chúng có thể tạo ra những âm khác biệt cần thiết để có thể nói tiếng Anh.

Từ 1 đến 2 tuổi

Trọng tâm chính trong năm đầu tiên của một đứa trẻ ấy là cử động được chân tay. Tuy nhiên từ một tuổi trở đi,

ngôn ngữ được ưu tiên để giúp chúng lấy được những gì chúng cần, vì vậy trẻ dành rất nhiều năng lượng và năng lực trí não để phát triển kỹ năng giao tiếp.

Trong khoảng thời gian này, có thể một đứa bé bỗng nhiên dường như hiểu được hầu hết những gì bạn nói. Bạn có thể chỉ nhận được vài từ hoặc những cụm từ ngắn phản hồi từ bé, nhưng khả năng hiểu của bé dường như vượt trội vì tất cả nỗ lực lắng nghe trong những tháng đầu đời bắt đầu phát huy hiệu quả.

Việc tiếp tục khơi gợi, nói chuyện với trẻ rất quan trọng, vì quá trình nạp ngôn ngữ vẫn đang “tiếp diễn” ngay cả khi bạn vẫn chưa thể nghe được nhiều “phản hồi”. Qua năm thứ hai này, vốn từ vựng của một đứa trẻ sẽ nhanh chóng mở rộng.

Để hỗ trợ cho khả năng phản ứng ngày càng phát triển của trẻ, có một cách tiếp cận khá tốt đó là cho phép trẻ được trải nghiệm những đợt luyện tập ngắn chỉ trong khoảng vài phút. Thời gian tập trung của trẻ có thể vẫn còn ngắn, nhưng chúng có thể quan sát và tiếp thu rất nhiều thông tin mới trong thời gian này.

Những bé trai thường chậm nói hơn các bé gái, vậy nên cố gắng đừng so sánh. Ở độ tuổi này, một số bé có thể nói được 50 từ, những bé khác nói được khoảng 150 từ. Điều này cũng không quan trọng. Điều quan trọng là cho trẻ tiếp xúc với những từ mới lặp đi lặp lại theo những cách chúng cảm thấy thú vị.

Cuối năm thứ hai, hầu hết các bé đã tiến bộ từ việc nói những danh từ và động từ đơn giản đến giai đoạn nói được những câu “hai-từ”. Đó là khi chúng kết hợp hai

từ hoặc hai khái niệm với nhau thành một cụm từ có thể sai về mặt ngữ pháp nhưng đủ để người lớn có thể hiểu được chúng đang cần gì!

Tôi có thể kì vọng con mình học được gì ở tiếng Anh?

Từ 1 tuổi, con bạn có thể lắng nghe những bài hát đơn giản và hát theo những từ hoặc cụm từ mà chúng đặc biệt thích thú. Sẽ hữu ích nếu bạn có những bài hát bằng tiếng Anh cho trẻ chơi ngoài sân, ngay cả khi con bạn dường như không lắng nghe. Đôi khi những đứa bé không mấy hứng thú với các bài hát đột nhiên lại bắt đầu hát theo vì trẻ ở độ tuổi này thường bị cuốn theo việc này trong khi làm việc khác. Những bài hát nên được thiết kế đặc biệt cho việc học tiếng Anh để ngôn ngữ phù hợp và rõ ràng.

Tôi có thể chọn tài liệu học như thế nào?

Bạn có thể chọn một chương trình vừa học vừa chơi được lên kế hoạch tốt – một sự kết hợp giữa giáo dục và giải trí – bắt đầu quá trình làm quen để chuẩn bị cho trẻ học theo phương pháp học kết hợp giữa gia đình và nhà trường ở giai đoạn sau đó. Những bài hát ghi trong băng đĩa, những chương trình ca nhạc truyền hình hoặc đĩa DVD cho bé có thể dạy chúng những mẫu hình âm, một vài từ và cụm từ, và có lẽ quan trọng nhất là thiết lập mối quan hệ tích cực với tiếng Anh. Nếu chúng thích những nhân vật và nhạc điệu trong đó, chúng sẽ lắng nghe. Nếu chúng nghe, chúng sẽ nhớ một phần hoặc tất cả những nội dung mới này.

Bạn cũng có thể nghe những đĩa CD gồm các bài hát và những mẫu truyện đơn giản trong khi xem những cuốn truyện tranh với con bạn, như lúc con bạn học tiếng mẹ đẻ vậy.

Tôi có một sê-ri cho nhóm tuổi này gọi là **Baby Beetles** (Những chú bọ con) và những màn biểu diễn của các nhân vật được thiết kế để thu hút các bé thực hiện những hoạt động đơn giản mà chúng thích.

Baby Beetles hát những bài hát rất đơn giản với giai điệu sôi nổi nhưng chỉ có vài từ. Có 40 bài hát được vẽ hoạt họa trong sê-ri này và lời bài hát bắt đầu từ nền tảng đơn giản sau đó được xây dựng dần dần. Một số bài hát có lời chỉ một từ, một số bài có những cụm từ ngắn và một số bài có hai hoặc ba câu hoàn chỉnh.

Có một sê-ri đĩa DVD và chương trình truyền hình gồm những album bài hát này để trẻ có thể được chơi ở nhà. Cũng có một số cuốn sách bài hát có tranh minh họa, các tấm thẻ hình và những tấm áp phích để giúp tạo dựng một tình bạn vui vẻ giữa con bạn và những sinh vật giống trẻ em có thể hát bằng tiếng Anh này. Bạn có thể ghé trang [**www.babybeetles.com**](http://www.babybeetles.com) để thấy phương pháp này hiệu quả như thế nào.

Từ 2 đến 3 tuổi

Đến cuối năm thứ 3, trẻ sẽ tiến bộ từ việc nói chỉ có hai từ để thể hiện những nhu cầu cơ bản đến việc nói được những cụm từ và những câu hoàn chỉnh.

Ở giai đoạn này, tránh sử dụng ngôn ngữ trẻ con và nói với trẻ bằng thứ ngôn ngữ chuẩn và đúng ngữ pháp để chúng có thể bắt chước và học theo.

Ở độ tuổi này, **Hộp Ngôn ngữ** đang làm việc với công suất cao nhất để kết nối những cấu trúc ngữ pháp vào trong bộ nhớ dài hạn của trẻ. Nếu bạn đơn giản hóa ngôn ngữ thành “ngôn ngữ trẻ con”, trẻ có thể cảm thấy dễ chịu nhưng lại không giúp ích cho việc học tiếng vì trẻ sẽ không nhận được những công cụ chúng cần để học nói chính xác.

Trẻ cũng đang phát triển ngôn ngữ cảm xúc và khả năng biểu đạt tình cảm, bởi vậy cần cho chúng tiếp xúc với những từ này để chúng thêm vào vốn từ vựng của mình. Đừng ngại nói về cảm xúc và giúp bé thể hiện nỗi buồn khi mất đồ chơi, cảm giác choáng váng khi trẻ bị ngã hoặc bộc lộ tâm trạng gắt gỏng nếu chúng cảm thấy mệt mỏi.

Bằng cách diễn tả đầy đủ, rõ ràng, dùng nhiều tính từ liên kết với cảm xúc, bạn sẽ giúp trẻ liên hệ những trải nghiệm của mình với ngôn ngữ mới và tự thể hiện mình tốt hơn. Hãy nghĩ đến việc miêu tả màu sắc, kết cấu, nhiệt độ, độ bền hoặc tính mong manh dễ vỡ, cảm giác khi sờ hoặc cầm một vật và cách tương tác với đồ vật hợp lý. Loại ngôn ngữ này giúp phát triển nhanh kĩ năng ngôn ngữ khi trẻ sẵn sàng nhất.

Tôi có thể kì vọng con mình học được gì ở tiếng Anh?

Con bạn có thể bắt đầu học những từ tiếng Anh miêu tả cảm xúc, cảm giác và những trải nghiệm. Mức độ tiến bộ của trẻ trong độ tuổi này sẽ liên quan đến lượng thời gian trẻ thực sự nghe hoặc tiếp xúc với tiếng Anh.

Nếu trẻ học một lớp mẫu giáo hoặc nhà trẻ nói tiếng Anh, thì chúng sẽ học những từ và cụm từ hiệu quả hơn, đơn giản vì chúng được tiếp xúc với tiếng Anh nhiều hơn.

Nếu chúng đang học ở nhà, chúng có thể xem những chương trình truyền hình đơn giản hoặc những bộ phim hoạt hình bằng tiếng Anh. Tốt hơn nên chọn những chương trình được thiết kế đặc biệt để dạy tiếng Anh để con bạn có thể nghe phát âm chuẩn, từ, cụm từ chuẩn và giọng điệu chuẩn. Những chương trình này có thể bao gồm các bài hát vì con bạn cảm thấy dễ kết nối với những từ được đặt trong giai điệu tự nhiên của âm nhạc và có thể bắt đầu hát theo. Thật tuyệt vời!

Cho trẻ xem những cuốn sách có từ tiếng Anh cũng rất tốt, để chúng làm quen với hình dạng và dạng từ trên một trang sách. Trẻ thường rất nhạy cảm với những hình khối, đó là lý do tại sao chúng thích trò ghép hình. Chúng sẽ chú ý nếu một ngôn ngữ có rất nhiều từ kết thúc bằng dạng "tròn" như a hoặc o, như trong tiếng Ý. Chúng sẽ chú ý đến những từ khác biệt trong những cuốn sách truyện viết bằng ngôn ngữ khác, ví dụ việc sử dụng phổ biến chữ cái z trong tiếng Ba Lan và hầu như không có trong tiếng Anh!

Việc làm quen với phương tiện truyền thông kỹ thuật số tất nhiên rất tốt và quan trọng trong cuộc sống của trẻ em hiện nay, nhưng cùng ngồi cạnh nhau, đọc chung một cuốn sách và chờ trẻ lật trang theo tốc độ đọc của chúng cũng là một cách chia sẻ những trải nghiệm bổ ích về mặt cảm xúc.

Tôi có thể chọn tài liệu học như thế nào?

Nhóm tuổi này có thể xem sê-ri **Baby Beetles** hoặc một khóa học tiếng Anh vỡ lòng tương tự dành cho trẻ nhỏ, sau đó bắt đầu chuyển đến những cấp độ đầu tiên của một sê-ri như khóa học tôi viết năm 2000, **My Yellow House** (Ngôi nhà màu vàng của tôi), được phác thảo chi tiết hơn cho nhóm tuổi lớn hơn.

Từ 3 đến 5 tuổi

Đối với nhóm tuổi này, cần đảm bảo sự tiến bộ trong việc học tiếng Anh phải phù hợp với sự phát triển chung của trẻ.

Trẻ từ 3 đến 5 tuổi có khả năng nghĩ ra các trò chơi và chơi với bạn bè. Chúng có thể duy trì cuộc nói chuyện, hỏi và trả lời rất nhiều câu hỏi. Chúng có khá nhiều cảm xúc bao gồm những ý niệm về sự công bằng, tức giận, ghen tị, trốn tránh và nguy hiểm.

Thế giới của chúng đang bắt đầu mở rộng từ gia đình đến bạn bè bên ngoài và có lẽ cả một nhóm bạn mẫu giáo với nhau. Chúng bộc lộ thái độ tò mò mới mẻ về những thứ xung quanh.

Các kỹ năng của trẻ phát triển tỷ lệ thuận với thời gian chú ý của chúng. Chúng có thể chơi nhiều trò chơi phức tạp hơn, dựng lên những câu chuyện và tạo ra nhiều thứ rắc rối hơn. Chúng bắt đầu phát triển ý thức tự lập và thích tự mình làm mọi thứ.

Đi kèm với ý thức tự lập này là ý niệm về trách nhiệm cá nhân và sẵn sàng chấp nhận hậu quả cho những việc làm của mình. Trẻ hiểu được những mẫu truyện dạy cách hành xử tốt trong xã hội.

Tôi có thể kì vọng con mình học được gì ở tiếng Anh?

Trong thời kỳ này, con bạn sẽ bắt đầu nói những câu hoàn chỉnh bằng tiếng mẹ đẻ. Chúng cũng có khả năng tương tự như vậy với tiếng Anh. Chúng đang học đếm tới 10 và nhận biết màu sắc. Những câu đơn giản như "It is red" (Nó màu đỏ) hay "I can see four sweets" (Con có thể thấy bốn chiếc kẹo) cũng không quá khó đối với chúng.

Cuối độ tuổi này, nhìn chung trẻ đã sẵn sàng học hình khối và tên gọi của những chữ cái tiếng Anh trong bảng chữ cái và các số từ 1 đến 10. Chúng có thể học được trật tự của các chữ cái trong bảng chữ cái, học được cách phát âm các chữ cái và thậm chí là bắt đầu cố gắng viết được hình dạng các chữ cái. Có thể chúng vẫn chưa viết được tròn vành rõ chữ bằng bút bi hay bút

chì, bởi vậy sẽ tốt hơn nếu đưa cho trẻ những cuốn sách tập tô các loại hình khối và những đường nét tương tự để luyện trước. Có thể là tô theo những đường chấm để hoàn thiện những vòng tròn, những hình chữ thập hoặc một phần của bức tranh như những cái vảy trên mình con cá hoặc lông của một con chim.

Kì vọng trẻ học đọc ở tuổi này có thể vẫn còn quá sớm. Tuy nhiên, bạn có thể khuyến khích chúng xem qua những cuốn sách và lắng nghe những mẫu truyện bằng tiếng Anh như chúng làm với tiếng mẹ đẻ.

Tôi có thể chọn tài liệu học như thế nào?

Trẻ sẽ vui vẻ bắt chước và tham gia vào các bài hát, lặp lại những điệp khúc và theo dõi những câu chuyện đơn giản trên tivi hoặc trong những bộ phim hoạt hình được thiết kế để dạy tiếng Anh ở nhà. Trẻ có thể bắt chước và tham gia vào những cuộc trò chuyện đơn giản ở trường và có thể bắt kịp với một trình độ tương đương ở nhà, bao gồm hát những bài hát tiếng Anh.

Vậy nên những tài liệu cần được thiết kế phù hợp là rất quan trọng. Bây giờ trẻ đã có thể ghép các từ và nghĩa của chúng khá thuần thục, sau đó ghi lại và lưu trữ trong **Hộp Ngôn ngữ**, bởi vậy các từ nên được sử dụng trong một văn cảnh xác định với những lời giải thích rõ ràng.

Tài liệu trẻ nghe hoặc xem có thể trình bày cốt truyện vì trẻ đang học các sự kiện nối tiếp nhau và bây giờ có thể dễ dàng theo dõi các sự kiện và các chuỗi hành động trong một mẫu truyện. Chúng có thể duy trì

các cuộc nói chuyện và tạo ra vở kịch có bố cục. Chủ đề của tài liệu học vào thời điểm này có thể là những cuộc đi chơi nhà bạn bè, các hoạt động ở nhóm chơi và những nhân vật hư cấu.

Bảng đĩa vẫn rất tốt cho nhóm tuổi này, vì trẻ thích hoạt động - xây những tòa lâu đài hoặc lên kế hoạch những chuyến đi chơi cho đồ chơi của chúng - nhưng có thể tiếp thu được nhiều khi vừa nghe vừa chơi. Chúng không phải ngồi yên một chỗ để học và bạn có thể nghe thấy chúng bắt đầu chêm tiếng Anh vào trong những trò chơi của chúng bên cạnh tiếng mẹ đẻ nếu chúng nghe tiếng Anh khi đang chơi đùa.

Chương trình học dành cho nhóm tuổi này của tôi gọi là **My Yellow House**. (Chương trình học này được Bộ Giáo dục Ba Lan thông qua). Nó tập trung vào việc xây dựng vốn từ vựng và khả năng nói những câu hoàn chỉnh tương đương với khả năng nói tiếng mẹ đẻ. Chương trình học có 30 câu chuyện theo chủ đề và những sự kiện chính của mỗi câu chuyện được minh họa bằng ba bài hát mà trẻ dễ hát. Đó là một sê-ri âm thanh đảm bảo trẻ hiểu được nghĩa của từ chúng nghe. Tại độ tuổi này, việc này rất quan trọng vì trẻ đang bắt đầu kiểm soát việc học của mình và thích biết nghĩa của từ hơn là chỉ tiếp thu tất cả những từ chúng nghe. Sê-ri **My Yellow House** dạy nói trước tiên cũng như mang đến rất nhiều cơ hội để hát những bài hát mới, được thiết kế đặc biệt.

My Yellow House là một chương trình học song ngữ, được trình bày bởi những người kể chuyện là trẻ em, nói được cả tiếng mẹ đẻ và tiếng Anh, để cuộc trò chuyện

song ngữ tự nhiên. Những trẻ đã nghe chương trình này thường nói với tôi rằng chúng cảm thấy như thể chúng đang học tiếng Anh từ những người bạn cùng tuổi. Chúng nói rằng **My Yellow House** giúp chúng tin rằng chúng có thể học tiếng Anh khi chúng nghe những bạn nhỏ cùng tuổi nói tiếng Anh. Đây là một chương trình được yêu thích trong suốt 10 năm và là ấn bản thứ năm ở Ba Lan. Nó cũng được dựng thành hoạt hình ở Trung Quốc và được thưởng thức như là một sê-ri hoạt hình nghe nhìn ở đây.

Có những lựa chọn khác cho nhóm tuổi này đó là những trò chơi trong đĩa CD đa phương tiện với những hoạt động kiểu “click and colour” (kích hoạt và tô màu). Những trò chơi này có thể giúp trẻ rèn luyện khả năng phản ứng nhanh trong tiếng Anh.

Các bé đã sẵn sàng học bảng chữ cái tiếng Anh để chuẩn bị cho cấp độ học đọc tiếp theo, bởi vậy những poster bảng chữ cái và một bài hát về bảng chữ cái có thể là một lời giới thiệu nhẹ nhàng và hiệu quả trước khi học đọc.

Nhóm tuổi tiếp theo đánh dấu một bước quan trọng trong việc phát triển ngôn ngữ, vì đây là thời điểm hầu hết các bé học đọc. Ngôn ngữ không chỉ là ngôn ngữ nói nữa. Nó đã mở rộng sang một phương diện khác.

Từ 5 đến 7 tuổi

Đối với một đứa trẻ từ 5 đến 7 tuổi, thế giới đang mở rộng rất nhanh. Trí tưởng tượng và óc phiêu lưu bắt đầu đóng một vai trò lớn hơn trong những hoạt động giải trí của chúng và chúng tò mò về vô số chủ đề. Các đồ thủ công và ghép mô hình nhà là những sở thích phổ biến và trẻ thích thú với việc tạo ra những trò chơi phức tạp hơn với rất nhiều quy tắc.

Vì chúng trở nên ý thức hơn về thế giới của quái vật và những mối đe dọa tưởng tượng, chúng cũng lo lắng hơn về những mối đe dọa thực sự. Chúng có thể xây dựng những lý lẽ logic, chuẩn xác và duy trì các cuộc nói chuyện tốt.

Trẻ thích sử dụng ngôn ngữ để gây căng thẳng, sợ hãi, tạo ra tiếng cười và cảm xúc. Chúng cũng thích học những thuật ngữ trong các lĩnh vực chúng thích – như tên của tất cả các loài khủng long!

Tôi có thể kì vọng con mình học được gì ở tiếng Anh?

Từ 5 đến 7 tuổi, con bạn có thể bắt đầu nói những câu đơn giản hoàn chỉnh và biết tên của nhiều vật dụng hàng ngày. Tuy vậy, rất khó để kiến thức tiếng Anh của trẻ bắt kịp trình độ kiến thức tiếng mẹ đẻ. Trừ khi theo học những lớp mẫu giáo nói tiếng Anh, nếu không trẻ khó có thể được tiếp xúc đầy đủ với nhiều lĩnh vực, chủ đề đa dạng trong tiếng Anh trong khoảng thời gian cần thiết suốt tuần để khớp với vốn từ vựng hàng ngàn từ mà chúng tích lũy được trong tiếng mẹ đẻ.

Tại thời điểm này điều quan trọng nhất là phải duy trì niềm vui trong tiếng Anh để trẻ tiếp tục tận hưởng và tiến bộ trong tiếng Anh. Nếu bạn có thể định hướng chúng trong suốt giai đoạn này, thì bạn có thể dẫn dắt chúng đi trên con đường tích cực cho đến khi chúng vượt qua thử thách lớn nhất – học đọc.

Một khi trẻ có thể đọc, thì thế giới tiếng Anh mà chúng có thể tiếp cận gần như vô hạn. Có rất nhiều lựa

chọn về tài liệu đọc tiếng Anh cho trẻ nhỏ. Các loại phim hoạt hình và những phim tài liệu có tính giáo dục về tự nhiên, vũ trụ, máy móc và văn hóa quá phong phú đến mức chúng không bao giờ cảm thấy tiếng Anh buồn tẻ nữa! Nhưng để đạt đến cấp độ đó, trẻ cần phải vượt qua một ngọn đồi khó khăn và quan trọng.

Những tài liệu học từ và cụm từ tiếng Anh phổ quát của trẻ tại thời điểm này nên dựa trên việc mở rộng vốn từ vựng dần dần. Nên xây dựng hệ thống tài liệu dựa trên nền tảng kiến thức trẻ đã biết, để trẻ tiếp tục cảm thấy vẫn có thể kiểm soát được kiến thức. Nên mang đến cho trẻ nhiều cơ hội chơi đùa với ngôn ngữ – tạo ra những câu hài hước hoặc chơi các trò chơi vui nhộn để đem đến một phần thưởng cảm xúc cho mỗi lần cố gắng.

Tạo ra những cuộc hội thoại với các câu hỏi và câu trả lời sẽ giúp gia tăng sự tự tin ở trẻ. Miêu tả mọi thứ sử dụng những cấu trúc câu đơn giản sẽ giúp trẻ cảm thấy nắm vững được tiếng Anh. Sau đây là hai ví dụ:

“This is my monster book. I like it!” (Đây là cuốn sách quái vật của tôi. Tôi thích nó!)

“Why?” (Tại sao?)

“I like it because the monsters are big and hairy!” (Tôi thích nó vì những con quái vật to và đầy lông lá!)

Hoặc...

“This is my doll. She has long hair and pink shoes!” (Đây là búp bê của tôi. Cô ấy có mái tóc dài và đôi giày màu hồng!)

“What is her name?” (Cô ấy tên là gì?)

“Her name is Judy.” (Cô ấy tên là Judy.)

Khả năng thể hiện dù là những ý tưởng đơn giản bằng tiếng Anh tự nó cũng là một phần thưởng (mặc dù những phiếu bé ngoan và những lời khen tặng luôn có tác dụng!).

Học đọc

Trẻ từ 5 đến 7 tuổi đã sẵn sàng học đọc và học viết tiếng mẹ đẻ, bởi vậy chúng cũng có thể bắt đầu học đọc và học viết tiếng Anh.

Nếu trẻ chưa thành thạo bảng chữ cái tiếng Anh, thì chúng đã sẵn sàng làm việc đó ở độ tuổi này rồi đấy. Chúng có thể học nói tên những chữ cái và ghép những đơn vị ngữ âm đơn giản với các chữ cái. Chúng có thể viết hình dạng của những chữ cái và bắt đầu tập vẽ đúng dòng kẻ, với “những thân cây” của những chữ cái cao lớn lên và “những cái đuôi” của những chữ cái dài kéo xuống dưới dòng kẻ giữa.

Học đọc là một giai đoạn thuộc về ý niệm. Nó không phụ thuộc vào một ngôn ngữ cụ thể. Đối với tất cả những đứa trẻ, có một khoảnh khắc “click”(kích hoạt) khi đột nhiên những hình khối trong trang sách khớp với một đồ vật, ý tưởng, âm thanh, màu sắc hoặc cảm xúc và “có nghĩa nào đó”. Mỗi đứa trẻ lại có cách đạt đến khoảnh khắc đó khác nhau và chẳng có con đường nào đúng hay sai cả.

Một khi ý niệm của việc đọc đã được “kích hoạt”, trẻ có thể liên kết những hình khối trong trang sách với những âm chúng nói và những thứ chúng nhìn thấy. Chúng có thể áp dụng kỹ năng mới này trong bất kỳ

ngôn ngữ nào. Bạn không thể hối thúc quá trình này mà chỉ có thể trợ giúp thôi. Bạn không thể ép buộc con đọc mà chỉ có thể tiếp tục trình bày ý niệm này theo những cách khác nhau.

Nếu cảm thấy không thoải mái với việc dạy con đọc hoặc không tự tin rằng mình có đủ kiên nhẫn, bạn có thể trao đổi với giáo viên của con để tìm ra cách tiếp cận tốt nhất.

Nếu ngay từ đầu trẻ có trải nghiệm tích cực với việc đọc thì sau này chúng sẽ tiếp tục học đọc một cách vui vẻ. Nếu phải vật vã với việc học đọc thì tự nhiên chúng sẽ không hào hứng. Một khi chúng đã “kích hoạt” việc đọc, mỗi tối bạn có thể thoải mái giúp chúng bằng cách dành ra một vài phút để chúng cố gắng đọc cho bạn nghe. Bạn nên dành thời gian chia sẻ những khoảnh khắc này với con mình. Cơ hội này sẽ không kéo dài lâu đâu. Một khi trẻ đã thành thạo cách đọc thầm trong đầu thì bạn hiếm có dịp ngồi và đọc cùng chúng nữa!

Gần như là ngay sau khi chúng có thể đọc bằng tiếng mẹ đẻ, kỹ năng này có thể chuyển giao và trẻ bắt đầu học đọc tiếng Anh. Nếu được khích lệ đúng mức, chúng sẽ hoàn toàn sẵn sàng cho bước tiến mới mẻ này cho đến khi lên 7 tuổi.

Có hai cách tiếp cận chính để học đọc tiếng Anh: học ngữ âm và học dạng từ.

Học ngữ âm

Thường thì, một đứa trẻ có thể học đọc tiếng Anh bằng cách học cách phát âm của mỗi chữ cái và bắt đầu đọc những từ có ngữ âm đơn giản và có thể đoán được. Trẻ có thể bắt đầu bằng cách nhìn vào cách phát âm các chữ cái ghép lại để tạo thành một từ là danh từ hoặc một thứ chúng quen thuộc: ví dụ c-a-t = cat. Nếu chúng nhìn thấy bức tranh một con mèo tương ứng với từ đó thì càng tốt.

Một khi trẻ có thể đọc được những từ đơn giản như “cat”(mèo), “dog”(chó), “run”(chạy), chúng có thể bắt đầu đọc những cuốn truyện tranh đơn giản. Dần dần bạn có thể giới thiệu nhiều dạng ngữ âm phức tạp hơn và mở rộng vốn từ của trẻ. Tốt nhất nên gạt bỏ một số từ tiếng Anh có cách phát âm bất quy tắc khó ưa ra khỏi chương trình học càng lâu càng tốt để trẻ khỏi nản lòng!

Dạng từ

Một số trẻ cảm thấy cách tiếp cận về mặt ngữ âm khó nhưng lại có thể học đọc một cách dễ dàng nếu được khuyến khích nhận mặt từ. Nếu con bạn học đọc tiếng mẹ đẻ theo cách này thì có thể bé sẽ thấy phương pháp này cũng hiệu quả khi học đọc tiếng Anh. Phương pháp này có thể đặc biệt thành công với những trẻ vốn yêu thích trò ghép tranh.

Hãy thử chỉ cho con bạn từ “cat” trong một cuốn sách hoặc một tấm thẻ, sau đó cho bé xem bức tranh một con mèo để giúp chúng ghép các chữ cái, hoặc “nhóm từ” với hình ảnh. Sau đó, bạn có thể dần dần xây dựng những đơn vị từ mà con bạn có thể nhận ra để tạo ra những cụm từ ngắn. Cảm giác thỏa mãn khi có thể đọc được nó, hoặc một cụm từ giống như thế, có thể thúc đẩy lòng tự tin mà con bạn cần để hướng con đi trên con đường đúng đắn.

Sau đây là cách hoạt động của phương pháp này theo từng bước:

- Chỉ cho con thấy từ “cat” và bức tranh con mèo.
- Chỉ cho con thấy từ “dog” và bức tranh con chó.
- Chỉ cho con thấy từ “and” (và) rồi đặt ba từ vào một dòng: “cat and dog” (mèo và chó). Hãy bảo con bạn chỉ vào từ chỉ con mèo và đọc là “cat”, rồi chỉ vào từ chỉ con chó và đọc là “dog”.
- Hãy cùng con xây dựng cụm từ dần dần cho đến khi con có thể ghép ba từ lại và “đọc” cả cụm từ. Hãy khen chúng thật nhiều!

Có thể phải mất vài tháng thử nghiệm cho đến khi việc đọc được “kích hoạt”.

Đôi khi, một đứa trẻ có thể nắm bắt được khái niệm ngữ âm rất nhanh nhưng sau đó sẽ gặp khó khăn trong việc đọc. Tôi đã gặp vấn đề này với con gái lớn của tôi. Lúc 5 tuổi, con bé phải đánh vật với việc đọc và biết tất cả những đơn vị ngữ âm chính nhưng chẳng hề thích thú mỗi khi tôi mở cuốn sách bắt đầu với cụm từ: “Here is Jane” (Đây là Jane).

Cuối cùng, tôi đã nhận ra rằng, tài liệu học quá nhàm chán để có thể khơi gợi hứng thú của con, vì vậy tôi đã viết một mẫu truyện rất đơn giản có một tình tiết gay cấn để thu hút sự chú ý của con. Mẫu truyện chỉ có vài cụm từ nhưng có một sự kiện ở cuối truyện khiến con phải suy nghĩ và tìm ra từ một vài từ trong bài khóa. Thử thách đã tạo ra những điểm nhấn khiến con tôi muốn đọc tiếp. Nếu bạn rơi vào tình huống tương tự và cảm thấy lo lắng, hãy tìm kiếm một mẫu truyện mới – tốt nhất là hài hước, nhưng ít nhất cũng phải thú vị. Đây có thể là một truyện có nút thắt về nội dung để khuyến khích trẻ cố gắng hiểu nghĩa các từ. Việc này hướng trở lại chữ “I” trong vòng xoáy tròn ốc biểu thị cho Interest (Hứng thú).

Để trẻ nghe những mẫu truyện trên đĩa CD đồng thời dõi theo các từ trên trang sách trước khi cố đọc chúng cũng rất hữu ích. Nếu trẻ hiểu được mẫu truyện và có thể đoán trước được tình tiết trong cốt truyện thì chúng sẽ tiếp tục kiên trì khi phải vật lộn với những chữ cái trên trang sách. Những cuốn sách nói được viết riêng cho những người mới học đọc tiếng Anh như là ngoại ngữ cũng có tác dụng.

Những tài liệu nói như vậy đặc biệt hữu ích khi trẻ em đang ở tuổi học đọc hoặc tuổi trí tuệ trong tiếng mẹ đẻ vượt xa đáng kể tuổi trí tuệ trong tiếng Anh. Những tài liệu nói giúp trẻ tiếp cận với tài liệu học tập phức tạp hơn và duy trì hứng thú tốt hơn. Một khi chúng đã biết được cốt truyện và hiểu được khái quát mẫu truyện, chúng sẽ có thêm động lực để hiểu nghĩa của các từ đơn lẻ và đọc cuốn sách với tâm lý thoải mái hơn.

Nếu chúng chưa thể đọc được hết các từ trong lần đọc đầu tiên thì cũng chẳng sao. Quan trọng là chúng cảm thấy hài lòng và thành công khi đọc đến đoạn kết, vì vậy nên cho phép trẻ bỏ qua những từ không quan trọng đối với cốt truyện. Trẻ có thể thử quay lại với những từ rắc rối này trong lần đọc sau. Nếu truyện đủ hay, chúng sẽ thử đọc lại lần nữa!

Trên thực tế, có thể trẻ muốn đọc đi đọc lại - và lại đọc lần nữa! Không hề gì, hãy để chúng đọc bao nhiêu lần tùy thích. Lặp đi lặp lại là một phần của việc xây dựng những nền móng vững chắc.

Tôi có thể chọn tài liệu học như thế nào?

Những tài liệu học tập dạy bằng chữ cái dưới dạng một trò chơi, giống như trò luyện trí nhớ tìm hình hoặc từ giống nhau có thể rất hữu ích. Bạn cũng có thể dùng những cuốn sách tập vẽ để dạy những kỹ năng viết đầu tiên. Nếu có thể, hãy hỏi xem ở trường con bạn được dạy những gì và hãy tận dụng những kỹ năng được dạy ở trường để hoàn thành những yêu cầu trong các tài liệu học ở nhà. Nếu bạn không rõ ở trường con bạn đã học đến trình độ nào thì hãy thử một số hoạt động đơn giản và kiểm tra xem con bạn phản ứng với cái nào tốt nhất.

Những chương trình trực tuyến (online) có thể thú vị, nhưng hãy luôn nhớ rằng việc viết lách thực sự với một cây bút chì, chứ không phải một cú kích chuột, sẽ tăng kỹ năng viết của con bạn nhanh hơn và là một phần trong việc phát triển những kỹ năng vận động tinh cần có trong cuộc sống.

Nếu mục đích của bạn là tìm những tài liệu hỗ trợ để mở rộng vốn từ vựng, hãy xem liệu chương trình học hoặc những cuốn sách mà bạn thích có xây dựng vốn từ vựng một cách quy củ với sự lặp lại và liên kết quan trọng hay không (chữ 'R' và 'L' trong vòng xoáy tròn ốc).

Tôi đã viết hai chương trình học đọc cho học sinh tiểu học ở Trung Quốc, vì vậy tôi nhận thức rất rõ những vấn đề mà người trẻ phải đối mặt khi học tiếng Anh như là ngôn ngữ thứ hai.

Học đọc tiếng Anh là một nỗ lực thực sự đối với trẻ em, vì vậy trẻ cần nhận được tất cả sự giúp đỡ để giữ được động lực. Tiếp tục kiên nhẫn, giữ cho việc học luôn

vui vẻ và thoải mái với những phương pháp mới có thể sẽ có ích. Ở đây, chữ “I” (viết tắt của ‘Interest’ – Hứng thú) trong vòng xoáy tròn ốc quan trọng hơn bao giờ hết. Vậy thì hứng thú của các con là gì? Hãy đáp ứng chúng và bạn có thể tìm ra cách để chúng tiếp tục đọc!

Từ 7 đến 10 tuổi

Trẻ em trong khoảng từ 7 đến 10 tuổi nhận thức nhiều hơn về thế giới bên ngoài thành phố của các em, thậm chí cả bên ngoài đất nước nữa. Chúng đã quen thuộc với những cách thức tìm kiếm và trình bày thông tin đa phương tiện, có thể phân biệt các loại thông tin, ví dụ lịch sử với địa lý, khoa học với toán học và văn học với nghệ thuật.

Máy tính và mạng internet có thể là những nguồn thông tin quý báu vì kỹ năng và mức độ tò mò của trẻ đã mở rộng.

Bây giờ bạn có thể trả lời những câu hỏi như “làm thế nào” và “tại sao” của trẻ bằng những câu trả lời khá phức tạp, nhưng chú ý đừng để chúng bị quá tải với những nỗi lo vì chúng vẫn chưa sẵn sàng để gánh vác tất cả những vấn đề của người lớn đâu!

Ở độ tuổi này, các bé gái có xu hướng trưởng thành hơn các bé trai về đời sống cảm xúc bởi vậy các em có thể lĩnh hội được nhiều thứ và có nhiều cách để đạt đến trình độ ấy hơn!

Tôi có thể kì vọng tiếng Anh của con tiến bộ như thế nào?

Nếu con bạn chỉ mới bắt đầu học tiếng Anh thì chúng cần một khoảng thời gian để xây dựng vốn từ cơ bản.

Tuy nhiên, ngay cả khi trẻ biết những từ này, chúng cũng có thể không bật ra được trong những giờ học ở trường, vì đây có thể là độ tuổi khi sự e dè của chúng

bắt đầu lớn lên và sự tự tin của chúng bắt đầu co lại! Chúng có thể vẫn tiến bộ, nhưng bắt đầu cần những kênh học tập khác. Vấn đề này thường xảy ra ở lứa tuổi vị thành niên, nhưng cũng có thể bắt đầu sớm hơn. Tất nhiên vẫn có một số trẻ tự tin và hoạt ngôn. Lời khuyên của tôi là hãy động viên khuyến khích trẻ thay vì tạo áp lực cho trẻ.

Những trẻ không nói tiếng Anh ở trường có thể cảm thấy thoải mái hơn trong không gian riêng như ở nhà, sử dụng chương trình tương tác hoặc chỉ ngồi đọc. Ở giai đoạn này, trẻ có thể thành thạo tiếng Anh nếu được tiếp xúc ngay từ khi còn nhỏ. Hãy khuyến khích con bạn theo đuổi sở thích và mối quan tâm của mình – bất kể đó là thể thao, động vật, du hành vũ trụ, khiêu vũ hay thậm chí là côn trùng – chỉ cần giúp con tìm ra một cách dùng tiếng Anh để theo đuổi sở thích của mình là được.

Tôi có thể chọn tài liệu học như thế nào?

Một khi con bạn có thể đọc tiếng Anh, bạn có thể tiếp cận một thế giới hoàn toàn mới lạ của những truyện và những bộ phim để giúp con duy trì tình yêu với tiếng Anh và tiếp tục vun đắp vốn từ mới.

Ở độ tuổi này, trẻ thường thích điện thoại di động, vì chúng thiết tha muốn được trở thành người lớn. Những ứng dụng về ngữ âm và đọc những mẫu truyện tranh trên điện thoại phục vụ cho việc học tiếng Anh, những bài hát nhạc pop kèm lời và những trò chơi đố từ tiếng Anh vui nhộn sẽ giúp chúng duy trì động lực học. Ngày nay, ngay từ khi 3 tuổi trẻ đã sử dụng những đĩa CD, và

trẻ từ 7 đến 10 tuổi đã có thể sử dụng máy tính thành thạo, giúp chúng truy cập vào một loạt những trò chơi tiếng Anh mới dành cho việc học tại nhà.

Internet có thể là nguồn thông tin tuyệt vời và những trò chơi ngôn ngữ trên mạng khá tiên tiến. Tuy nhiên, trước tiên bạn hãy kiểm tra tất cả những trang mà trẻ sử dụng. Bạn cũng nên giữ lại những cuốn sách “thực sự” trong chương trình hoạt động của trẻ, vì ngữ pháp và từ vựng trên những trang web thường không phải là tốt nhất.

Hãy trân trọng những năm đầu đời của con

Lời khuyên quan trọng nhất mà tôi có thể đưa ra là bạn hãy tận hưởng thời gian ở bên con cái mình, bất kể chúng có đạt được thành tích nào hay không. Những năm đầu đời của con là món quà quý giá của một tình yêu vô điều kiện. Con bạn sẽ chỉ muốn làm vui lòng bạn và khiến bạn hạnh phúc mà thôi.

Dường như cuộc sống là một cuộc đua mà con bạn đã phải bắt đầu giành giật chiến thắng khi vẫn còn quá non nớt, nhưng điều này không phải lúc nào cũng đúng. Quan trọng hơn là chúng tiến bộ theo tốc độ của riêng chúng, bất kể điều đó diễn ra như thế nào.

Nếu bạn chỉ tập trung giúp con thích học tiếng Anh, mà không tạo ra quá nhiều áp lực và có những phần thưởng thường xuyên, bạn có thể giúp con bạn xây dựng nền tảng kiến thức tiếng Anh từ lúc còn nhỏ đến khi 10 tuổi. Sau này, khi con bạn đến tuổi vị thành niên, con có thể dựa trên nền tảng này để tự xây dựng nên tòa lâu đài cho riêng mình.

*Ai là người nên giúp con bạn học –
giáo viên, cha mẹ hay cả hai?*

Ngày càng có nhiều báo cáo và khảo sát về sự tiến bộ của trẻ cho thấy trẻ em được hỗ trợ học tập cả ở trường và ở nhà sẽ có một lợi thế thực sự trong cuộc sống.

Sự khác biệt ấy thật sự đáng kinh ngạc. Những đứa trẻ được bố mẹ hỗ trợ phát triển ở nhà cũng như ở trường có thể tiến bộ hơn các bạn đồng trang lứa 3 năm ở tuổi lên 10. Những trẻ khác thì tiến bộ hơn bạn bè cùng tuổi 1 năm khi được hỗ trợ ở tuổi lên 3.

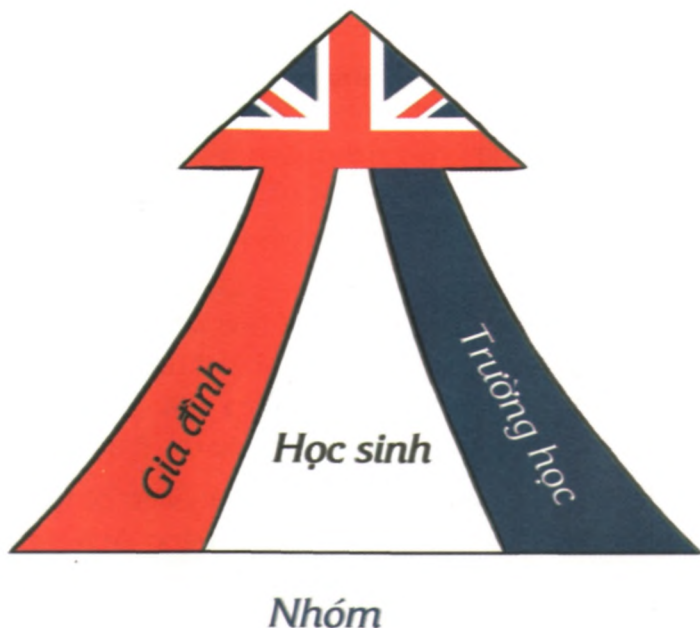
Tương tự, sẽ có nhiều sự khác biệt rõ rệt nếu trẻ được hỗ trợ học tiếng Anh ở trong cũng như bên ngoài trường học.

Các nhà giáo dục hiểu rằng phương pháp học “nhóm” đem lại kết quả tốt nhất trong việc học tiếng Anh như là ngôn ngữ thứ hai. Có ba thành viên trong nhóm này:

- Trường học
- Học sinh
- Gia đình

Và tất cả đều cần làm việc với nhau.

Thành công trong tiếng Anh

Trường học

Thành viên đầu tiên trong nhóm này cần được xem xét là trường học. Có rất nhiều giáo viên tiếng Anh mẫu giáo và tiểu học xuất sắc. Cũng có rất nhiều tài liệu học tập tốt dành cho nhóm tuổi này, được cải thiện thường xuyên để mang những ý tưởng nghiên cứu mới vào chương trình học của nhà trường.

Tuy nhiên, có thể vẫn chưa đủ để trẻ đạt được thành tích tiếng Anh như mong muốn khi trẻ 10 tuổi.

Nhiều phụ huynh lo lắng và không hài lòng với kết quả dạy tiếng Anh ở trường của con họ. Dưới đây là một số nguyên nhân phổ biến nhất cùng với một số gợi ý về cách giúp cải thiện tình hình.

Bắt đầu sớm hơn: Chúng ta nhận ra rằng trẻ đã bỏ qua một số thời điểm tốt nhất để học tiếng Anh lúc trẻ chính thức bắt đầu học tiếng Anh ở trường khi 7 tuổi. Ở một số nước, trẻ em chỉ bắt đầu học tiếng Anh khi 11 tuổi. Việc này cũng giống như bắt đầu tập thể thao khi 20 tuổi vậy!

Nhiều tiết học hơn: Hầu hết học sinh mẫu giáo và tiểu học ngày nay không có đủ các tiết tiếng Anh trong một tuần để nghe, học và nhớ tất cả những Khuy ngôn từ tiếng Anh mới mà chúng có thể tiếp thu ở độ tuổi này.

Lặp lại nhiều lần hơn: Đôi lúc, giáo viên cũng bị áp lực phải dạy cho học sinh nhiều từ tiếng Anh để xây dựng một vốn từ vựng phong phú, bởi vậy họ cảm thấy cần phải không ngừng giới thiệu những chủ đề mới thay vì dành thời gian để lặp lại và củng cố các đề tài.

Có khả năng chương trình ở trường con bạn không thiết kế để người học có thể gặp lại các từ mới. Ngay cả khi nếu có, thì có thể giáo viên không có thời gian để áp dụng cho tất cả các bài học. Đôi khi họ còn không có thời gian để hoàn thành hết chương trình học và bỏ sót một số phần. Điều đó có nghĩa là các từ mới thường trở thành những danh sách từ vựng không có ngữ cảnh, không có nghĩa hay chẳng thú vị chút nào. Không có những liên kết bổ sung đó, những từ mới hầu như không thể đạt tới bộ nhớ dài hạn.

Giống như bạn, giáo viên cũng muốn giúp con bạn yêu thích tiếng Anh và học một cách nhẹ nhàng, và hiệu quả. Thời khóa biểu của trường có thể không dành đủ thời gian cho việc dạy tốt tiếng Anh và ôn tập kĩ lưỡng, bởi vậy rất nhiều tài liệu mới bị gói gọn trong một khung thời gian hạn hẹp và những việc lặp lại cần thiết kia đều bị bỏ qua.

Ngày nay, chúng ta đã biết nhiều hơn về cách trẻ học tập như thế nào, do đó mô hình này có thể được thay đổi. Nếu tiếng Anh quan trọng với bạn, tại sao bạn không yêu cầu được trao đổi về việc dạy môn học này với trường của con bạn?

Tập huấn bồi dưỡng giáo viên: Trong một số trường hợp, giáo viên có thể cảm thấy mình không được đào tạo đầy đủ hoặc không được hỗ trợ đầy đủ. Tại một số nước vẫn thường xảy ra tình trạng ở cấp mẫu giáo và tiểu học, giáo viên tiếng Anh được sắp xếp để lấp chỗ trống thiếu giáo viên ngay cả khi họ không đủ trình độ dạy tiếng Anh hoặc chỉ phù hợp dạy tiếng Anh cho một nhóm tuổi khác. Có thể họ không được đào tạo hoặc không có kinh nghiệm sư phạm tốt nhất như bạn mong muốn và chính họ cũng muốn như thế để dạy dỗ con bạn.

Cách trợ giúp tốt nhất là bạn và những phụ huynh khác đề nghị phối hợp với nhà trường để hỗ trợ giáo viên của con bạn tham gia những khóa tập huấn bồi dưỡng và nâng cao năng lực chuyên môn cần thiết.

Nhìn chung, giáo viên ấy có thể là một giáo viên rất giỏi, bởi vậy tốt hơn nên giúp họ nâng cao trình độ nghiệp vụ, từ đó làm lợi cho cả nhà trường. Nếu nhà

trường và giáo viên nhận được sự hỗ trợ tích cực từ phía phụ huynh, họ sẽ nỗ lực hơn nữa để mang lại những kết quả đặc biệt thêm cho trẻ!

Sử dụng tài liệu học tập hiệu quả hơn: Những tài liệu sử dụng ở trường có thể không được thiết kế dựa trên phương pháp học tập tốt nhất đối với trẻ. Chúng có thể tối nghĩa, không hiệu quả hoặc thiếu sự lặp lại cần thiết. Nhà trường thường không mua tài liệu dành cho mỗi bậc lớp mà dùng lại nhiều phần của những chương trình khác nhau để tiết kiệm tiền, bởi vậy kết quả từ năm này sang năm khác rất không đồng đều. Đôi khi giáo viên tự chuẩn bị tài liệu học của riêng mình. Việc này có thể kích thích sáng tạo nhưng dễ dẫn đến tình trạng tài liệu học mang tính tự phát, không theo hệ thống. Đôi khi các giáo viên thích tự soạn giáo án của mình, bởi vậy họ sử dụng những tài liệu chuyên môn nhưng không theo mô hình đã được đề xuất. Họ có thể chỉ sử dụng một phần chương trình để tránh phải mua phần còn lại. Tất cả điều này có nghĩa là học sinh không được học chương trình một cách đúng đắn.

Học sinh

Thành viên trung tâm của nhóm là học sinh. Những học sinh nhỏ tuổi có thể chưa thực sự hiểu tại sao tiếng Anh lại quá quan trọng với mọi người xung quanh như vậy. Chúng chỉ đứng ở giữa và cố gắng hết sức. Bởi vậy sự hỗ trợ từ phía gia đình sẽ mang lại một số tác động rất tốt. Trẻ sẽ thấy rằng chúng có thể nhận được sự giúp đỡ khi cần. Trẻ sẽ nhận được sự khích lệ, nhất là trong những giai đoạn khó khăn như học đọc tiếng Anh. Sự

hỗ trợ từ phía gia đình cũng đem đến cơ hội thành công trong việc học tiếng Anh ngoài trường học.

Gia đình

Thành viên thứ ba trong nhóm là gia đình. Hỗ trợ từ phía gia đình có thể tạo ra sự khác biệt rõ rệt. Vậy chính xác bạn có thể làm gì để giúp trẻ? Bạn có thể hỗ trợ việc học của con bạn ở trường. Nguyên tắc đầu tiên để giúp con bạn học ở trường là giao tiếp hiệu quả hơn và thường xuyên hơn giữa giáo viên và phụ huynh. Bạn có thể yêu cầu trường của con bạn chuẩn bị những cuộc họp phụ huynh đầu năm học để giải thích về chương trình tiếng Anh và nêu ra cách thức phụ huynh có thể hỗ trợ con mình học tốt. Giáo viên cũng có thể sắp xếp một buổi biểu diễn bằng tiếng Anh hai lần một năm để phụ huynh tham gia và xem con họ đã gắn bó với tiếng Anh ở trường như thế nào.

Không phải trường nào cũng chuẩn bị những buổi họp thường xuyên kiểu này, bởi vậy sau đây là một số bước bạn có thể thực hiện:

- Tìm hiểu xem con bạn học chương trình nào ở trường và có những chủ đề gì. Xem liệu chương trình ấy có thiết kế một hệ thống học song song ở nhà hay không hoặc tìm một chương trình học ở nhà có những chủ đề tương tự để con bạn được tiếp xúc với tiếng Anh nhiều hơn.
- Hãy kiểm tra xem con bạn đang tiến bộ như thế nào. Hãy hỏi xem con có thể làm gì và chưa thể làm gì. Hỏi xem con có thích thú với việc học

tiếng Anh và tham gia trong các buổi học không. Hãy kiểm tra xem giáo viên có ghi chép theo dõi quá trình tiến bộ của con hay không.

- Hãy hỏi giáo viên về cách con bạn học thể nào cho tốt nhất – con thích ngồi yên và chăm chú vào cuốn sách hay chạy nhảy và vỗ tay hoặc làm trò? (Bạn cũng có thể áp dụng kinh nghiệm của giáo viên đối phó với những đứa trẻ để giúp con bạn học ở nhà).
- Hãy dành thời gian đến trường xem các buổi biểu diễn để nghe các con hát hoặc xem các con diễn kịch bằng tiếng Anh.
- Hãy thể hiện cho con bạn và giáo viên biết rằng bạn rất trân trọng công việc mà họ đang làm.

Phản nản thì dễ, thúc ép trẻ quá mức mà không cố ý làm chúng lo lắng, bối rối cũng dễ như vậy. Nếu dừng lại suy ngẫm với tư cách là cha mẹ hoặc những người hỗ trợ, thì chúng ta đều nhận ra rằng áp lực về kết quả trong tiếng Anh hay trong bất cứ thứ gì trong khi con bạn chỉ đang học tiểu học là điều chúng không hề mong muốn.

Nếu chúng mất tự tin hoặc cảm thấy không thể đạt được kỳ vọng của bạn hay của giáo viên ở độ tuổi này, chúng có thể không chịu học môn này. Nếu chưa học lên cấp 2 mà trẻ đã ghét tiếng Anh thì thực sự rất khó lôi kéo chúng hứng thú trở lại!

Dưới đây là hai ý tưởng mang tính xây dựng có thể thúc đẩy năng lực của “nhóm”: Các lớp học phụ đạo và liên kết với trường nước ngoài.

Các lớp học phụ đạo

Ở một số nước, người ta thường gửi con em đến những lớp phụ đạo tiếng Anh. Những lớp học này có thể cung cấp thêm cơ hội tiếp xúc với tiếng Anh và lặp lại các từ khóa để xây dựng những con đường quan trọng dẫn đến bộ nhớ dài hạn. Tất nhiên trẻ thường không thích thú với chuyện học thêm, vậy thì tại sao không hỏi xem các lớp học này dạy theo chương trình gì. Nó diễn ra như thế nào? Nó có nhiều màu sắc vui nhộn không? Nó có bao gồm những hoạt động sáng tạo khiến cho trẻ cảm thấy đang chơi hơn là đang học hay không? Nếu có, đây có thể là một trải nghiệm học tiếng Anh tích cực khác.

Liên kết với trường nước ngoài

Một cách hỗ trợ tuyệt vời khác đó là khuyến khích trường của con bạn liên kết với trường nước ngoài. Đây thực sự là động lực đặc biệt cho các em học sinh cuối bậc tiểu học. Chúng có thể sử dụng tiếng Anh để giao tiếp với những đứa trẻ bằng xương bằng thịt ở một ngôi trường có thực ở một đất nước khác – không nhất thiết phải là nước nói tiếng Anh. Với cách này, các em sẽ hình dung được rõ ràng mục đích của việc học tiếng Anh.

Điều này có thể rất quan trọng, vì đây chính là độ tuổi mà một đứa trẻ có thể dùng việc học ngoại ngữ kiểu “học cho vui” và tìm kiếm một lý do thực tế hơn để tiếp tục học tiếng Anh.

Liên kết với trường nước ngoài sẽ đem đến cho nhà trường thêm một mối quan hệ và các phụ huynh tích cực có thể hỗ trợ cho những giáo viên bận rộn bằng cách thiết lập những kết nối và liên lạc cần thiết thông qua mạng internet để việc này có thể thành công.

Những phần thưởng cũng rất tốt. Ngay lập tức, ở trường các em có lý do để viết về những hoạt động cuối tuần của mình bằng tiếng Anh. Chúng có thể gửi thư điện tử (e-mail) thông báo tin tức cho một người bạn ở một đất nước khác hoặc thêm nó vào bản tin điện tử hàng tuần của nhà trường, sẵn sàng gửi tới một ngôi trường liên kết ở nước ngoài. Việc này có nghĩa là viết những e-mail gửi ra nước ngoài nơi chữ “e” là viết tắt cho English (tiếng Anh)!

Tiếng Anh không chỉ dùng để viết về chuyện ở trường. Như chúng ta đã thấy, tiếng Anh là một ngôn ngữ, bởi vậy nó là một cách để thể hiện những trải nghiệm ở mỗi lứa tuổi trưởng thành của chúng ta, cũng giống như tiếng mẹ đẻ. Nếu tiếng Anh chỉ thể hiện những trải nghiệm ở trường, thì nó chỉ liên quan đến một nửa cuộc sống của con bạn.

Trong thế giới thực những từ tiếng Anh xuất hiện khắp nơi: taxi, lift, exit, pod, pad, phone, laptop, web, net, star,... Trẻ nên được tiếp xúc và trải nghiệm với tiếng Anh như là một phần tự nhiên của cuộc sống càng sớm

càng tốt để chúng cảm thấy thoải mái với điều đó. Sau này, việc biết tiếng Anh có thể trở thành – và luôn luôn – một điều rất dễ tự nhiên.

Trẻ em có thể tiến xa hơn nếu chúng tiếp xúc với tiếng Anh ngay từ những năm tháng đầu đời khi còn ở nhà, học đủ tiết học ở trường và tiếp tục được hỗ trợ bởi việc học vui vẻ ở nhà trong suốt các năm học.

Phương pháp “nhóm” là cách tốt nhất để đạt được thành công trong tiếng Anh. Trường học, học sinh và gia đình cùng kết hợp với nhau để tạo ra một con đường nhanh nhất đạt tới trình độ thông thạo tiếng Anh.

Sau khi quan sát cách phụ huynh có thể hỗ trợ việc học hành của con ở trường, giờ là lúc xem cách bạn có thể giúp con bạn có thêm cơ hội học tập ở nhà.

Hỗ trợ con bạn học ở nhà như thế nào?

Có nhiều cách hỗ trợ con bạn học tại nhà. Đừng lo lắng nếu bạn không thể nói tiếng Anh. Bạn vẫn có nhiều cách hỗ trợ quan trọng khác:

- Làm người hâm mộ cuồng nhiệt nhất của con bạn.
- Cùng chơi những trò chơi học tập với con bạn.
- Lựa chọn những hoạt động phù hợp với tính cách của con bạn.
- Giúp con bạn đặt mục tiêu cho bản thân.

Bạn cũng có thể giúp nếu bạn nói được tiếng Anh, nhưng trong trường hợp này vẫn có những cấm kỵ cần tránh.

Là người hâm mộ!

Ngày hôm nay bạn có thể bắt đầu hỗ trợ con bằng cách đơn giản là trở thành người hâm mộ cuồng nhiệt nhất của con bạn! Dưới đây là 5 điều cần ghi nhớ dành cho những người hâm mộ tương lai:

- Khuyến khích con bạn và đừng tạo áp lực phải làm tốt hơn kì vọng ở mỗi giai đoạn.
- Dành thời gian lắng nghe những cụm từ tiếng Anh mới tuần này, cho dù bạn có hiểu chúng hay không.
- Khen ngợi mỗi lần con nói tiếng Anh, ngay cả khi lúc đầu không được tốt cho lắm.
- Hân hoan khi con bạn học được những thứ mà bạn không biết. Hãy thể hiện rằng bạn rất tự hào khi nghe con bạn nói tiếng Anh!
- Hãy hát cùng con những bài hát hoặc những bài vè nếu con bạn yêu cầu bạn làm thế - và hãy chia sẻ niềm vui này!

Như đã nhấn mạnh ở trên, cách hỗ trợ quan trọng nhất là khích lệ và khen ngợi nỗ lực của con. Bạn có thể biến tấu những lời khen để phù hợp với mức độ cố gắng của con cũng như những thành tích khác. Đừng có lúc nào cũng chỉ nói rằng: "Tuyệt vời!". Trẻ sẽ nhanh chóng nhận ra rằng lời khen đó chẳng tương xứng với mức độ nỗ lực khác nhau mà chúng đã bỏ ra, do đó lời khen sẽ mất đi giá trị. Hãy đồng tình khi trẻ thử làm một việc gì

đó tốt, hãy khen đặc biệt khi trẻ thực hiện được việc gì đó mà trước đây không làm được và hãy để dành lời khen ngợi tuyệt đối cho một chiến thắng thực sự!

Cùng chơi trò chơi học tập

Tôi thường nhận được lời góp ý từ những người ông người bà đang cùng học một chương trình học tại nhà với đứa cháu bé bỏng của mình. Họ tâm sự với tôi rằng khi cùng nghe với cháu, thực sự họ cũng học được một ít tiếng Anh. Thật là tuyệt vời! Cùng nhau trải nghiệm khiến việc học tập thêm phần đặc biệt đối với cả hai phía.

Sau đây là một số ý tưởng vui nhộn khác bạn có thể chia sẻ với trẻ ở các độ tuổi khác nhau:

- Bạn có thể chia sẻ những cụm từ nhất định như một mã bí mật: Hãy nói, "Let's go" và đi dạo cùng nhau.
- Hãy chỉnh tông giọng tiếng Anh cực kỳ cẩn thận và nói: "You are a very good boy/girl!".
- Sử dụng một câu nói thông dụng từ một bộ phim hoạt hình trong những tình huống nhất định như "Oh no! What will Mom/Dad say?"
- Lắng nghe những cuộc phỏng vấn thần tượng người nước ngoài của con bạn trên mạng internet, ví dụ những ngôi sao bóng đá hay ngôi sao nhạc pop. Thảo luận xem họ nói nghe như thế nào và họ đã sử dụng những cụm từ nào.
- Hãy cùng chơi những trò chơi tiếng Anh trên đĩa CD và xem ai thắng.

- Hãy chú ý khi con bạn tiến bộ và cùng nhau ăn mừng chuyện đó. (Có thể đơn giản và hơi ngớ ngẩn một chút như cùng nhau nhảy một điệu điên rồ với bài hát yêu thích của con bạn nếu chúng hát được vài câu đúng. Quan trọng là phải chú ý, công nhận và cùng nhau chia sẻ khoảnh khắc hạnh phúc).

Còn nhiều cách khác để gia tăng niềm vui và một khi bạn đã nghĩ đến việc cùng con trải nghiệm tiếng Anh, bạn sẽ nảy ra rất nhiều ý tưởng của riêng mình.

Chọn những hoạt động phù hợp với tính cách của con bạn

Hãy luôn chú ý đến tính cách của con bạn.

Ngôn ngữ là một cách thể hiện chúng ta là ai và cách chúng ta đối xử với người khác. Mọi người nói tiếng mẹ đẻ theo cách của riêng mình để thể hiện những gì họ cảm nhận, vậy thì tại sao việc nói tiếng Anh lại không như thế chứ?

Nếu con bạn là một đứa trẻ trầm lặng và chỉ nói những gì cần nói, thì chúng ta nên cho phép chúng thể hiện mình theo cách đó khi nói tiếng Anh. Nếu con bạn nói nhiều – có thể hay nói đùa hoặc mắc lỗi ngữ pháp vì chúng quá bạn truyền tải thông điệp của mình đến bạn – thì chúng cũng sẽ cố thể hiện mình theo cách đó khi nói tiếng Anh. Yêu cầu chúng trở thành một người khác khi sử dụng ngôn ngữ khác chỉ khiến chúng cảm thấy không thoải mái với tiếng Anh mà thôi.

Đề cương học tập và các kênh giảng dạy có xu hướng hệ thống hóa việc dạy tiếng Anh. Điều đó có điểm tốt của nó, nhưng việc tự thể hiện mình là về “bản thân” và con bạn là duy nhất.

Bởi vậy chúng ta bắt đầu bằng cách nghĩ về con bạn – con bạn là ai như một cá nhân và cách con bạn thích sử dụng tiếng Anh nhất. Câu trả lời cho hai câu hỏi này sẽ dẫn con bạn đến con đường thành công trong tiếng Anh.

Tính cách và sở thích của con bạn sẽ thay đổi qua những năm học tiểu học. Vì vậy, cách học tiếng Anh của chúng cũng nên thay đổi cho phù hợp. Những đứa trẻ còn rất nhỏ thường hiếu động và cần học thông qua các hoạt động thể chất. Sau đó, chúng có thể thích những trò chơi trên máy tính hoặc cuộn mình trong ghế đọc sách.

Nhiều bậc phụ huynh ghi chép lại tiến bộ của con họ qua mỗi năm. Cũng nên có một cuốn sổ ghi chép về những thay đổi trong sở thích của chúng. Sau đó, bạn có thể nghĩ tới việc những sở thích mới đã ảnh hưởng đến hứng thú học tiếng Anh của trẻ như thế nào và giữ cho chữ ‘I’ (viết tắt của ‘Interest’ – Hứng thú) ở đúng vị trí trong vòng xoay tròn ốc.

Bạn có thể sử dụng bảng mẫu ở cuối sách để theo dõi sự tiến bộ của con bạn.

Giúp con đặt mục tiêu

Hầu hết trẻ em đều thích những mục tiêu và thích cảm giác khi chạm đến đích. Đôi lúc chúng chỉ cần một chút trợ giúp để bắt đầu.

Nếu bạn có thể giúp chúng đặt ra những mục tiêu liên quan đến sở thích của chúng ở nhà, thì khả năng thành công càng lớn. Đối với những đứa trẻ ham thích thể thao như bóng đá, bóng rổ, thiết lập mục tiêu hiểu được trang ghi tỉ số của một đội bóng nước Mỹ hoặc đội bóng quốc tế nổi tiếng và so sánh nó với trang ghi tỉ số trên trang web của một đội bóng địa phương là một ý tưởng tốt. Với những đứa trẻ thích múa ba lê, tại sao bạn không thử tìm những phiên bản đơn giản hóa của những câu chuyện về múa ba lê được trình diễn nhiều nhất bằng tiếng Anh? Bạn có thể đặt cho chúng mục tiêu là hiểu – thậm chí kể lại – câu chuyện ba lê yêu thích của chúng bằng tiếng Anh.

Thật tuyệt vời khi việc học tiếng Anh theo sở thích sẽ sớm góp phần vào việc học tiếng Anh khái quát bằng cách xây dựng lòng tự tin. Nếu bạn có thể giúp con tự tin, bạn sẽ đạt được thành công lớn!

Đôi khi trẻ bị tắc tại một điểm nhất định trong quá trình học tiếng Anh và việc nhanh chóng vượt qua chướng ngại vật như vậy rất quan trọng. Nếu bạn thấy mình không có khả năng giúp đỡ con, bạn có thể liên hệ với giáo viên để nhờ họ chú ý một số chỗ hoặc hỏi họ xem liệu chương trình học có hơi khó không. Bạn cũng có thể xin lời khuyên của họ về cách khắc phục như thế nào.

Đôi lúc, có thể khá hữu ích nếu tiếng Anh nghiêng về giải trí hơn là giáo dục. Hãy thử mời một vài bạn học của con đến nhà xem một bộ phim dành cho thiếu nhi bằng tiếng Anh. Đối với chúng, phần tiếng Anh giải trí ít quan trọng hơn câu chuyện miễn là chúng đã biết cốt truyện, vì vậy chúng có thể chỉ ngồi lại và tận hưởng trải nghiệm đó – càng vui hơn nếu chúng cùng nhau thưởng thức một bữa tiệc nho nhỏ ngay lúc đó!

Một khi con bạn đã yêu thích tiếng Anh trở lại, bạn có thể đặt ra những mục tiêu mới và xem xét gia tăng phần thưởng cho phù hợp.

Bạn cũng có thể giúp nếu tiếng Anh của bạn khá, chỉ cần tránh mắc sai lầm.

Dưới đây là một số ý tưởng tôi cảm thấy hữu ích khi con gái tôi học tiếng Đức, một ngôn ngữ mà tôi cũng khá giỏi. Hãy xem bạn có thể áp dụng ý tưởng nào:

- Tránh sửa lỗi quá nhiều nếu con bạn nói tiếng Anh không được chuẩn. Việc này thực sự có thể khiến con bạn nản chí.
- Hãy vận dụng kiến thức của bạn để gia tăng sự hài hước, có thể là những câu nói thông dụng, thay vì khoe khoang mình giỏi hơn con.
- Đầu tiên hãy hỏi xem con có thích bạn dạy cho một “cụm từ mới thú vị” thay vì áp đặt, bắt buộc con phải học hay không. Con sẽ nhớ cụm từ đó tốt hơn nếu bạn làm như thế.

- Khuyến khích con tìm cách thể hiện điều chúng muốn nói bằng cách sử dụng từ ngữ của riêng chúng thay vì đưa ra giải pháp sẵn có của bạn. (Giỏi một ngoại ngữ có nghĩa là luôn tận dụng hết những thứ bạn biết cũng như học nhiều cụm từ hoàn hảo hơn nữa).
- Thỉnh thoảng, hãy hỏi con nghĩa của những từ mới trong bài tập về nhà và để chúng giải thích những từ đó cho bạn. Hãy khen ngợi nếu chúng giải thích nghĩa tốt, bạn khen ngợi cách con giải thích chứ không chỉ kiểm tra xem chúng nói đúng hay không. Việc này giúp khuyến khích trẻ hơn rất nhiều.
- Hãy thử thay đổi tình huống nói tiếng Anh của bạn và con để cho không khí vui vẻ. Thử gợi ý một nơi nói chuyện bằng tiếng Anh tự nhiên hơn, như là cùng nhau đi đến một nhà hàng chuyên đồ ăn Mỹ, gọi món bằng tiếng Anh hoặc đi xem một trận bóng rổ và giả vờ là một bình luận viên thể thao nói tiếng Anh!

Cuối cùng nhưng không kém phần quan trọng, bạn có thể thường xuyên hỏi ý kiến con về cách bạn hỗ trợ con học tiếng Anh để cả hai cùng chia sẻ những ý tưởng tuyệt vời!

Tất cả những sự trợ giúp này sẽ tạo ra môi trường học tập phù hợp, nhưng bạn vẫn cần phải mua tài liệu học tập để giúp con học một cách hệ thống hơn.

Lưu ý khi lựa chọn tài liệu học ở nhà cho con

Bất kể bạn có nói tiếng Anh hay không, việc tìm tài liệu phù hợp cho con bạn học tiếng Anh ở nhà vẫn chẳng dễ dàng gì.

Tất cả các chương trình học đều quảng cáo rằng chúng là tốt nhất, vui nhộn, chuyên nghiệp và được thiết kế bài bản.

Vậy thì làm thế nào bạn có thể phân biệt được cái nào thực sự có ích hay cái nào chỉ là những trò giải trí vô vắn, chấp vá và được gắn mác là một chương trình giáo dục?

Đừng lo lắng, bạn có thể kiểm tra một số điểm nhất định. Sau đây là danh sách 5 câu hỏi hàng đầu của tôi để bạn chuẩn bị tốt hơn:

1. Tài liệu đó có đi theo một lộ trình bài bản không?
2. Tài liệu đó có được viết riêng cho việc dạy tiếng Anh hay chỉ xào xáo từ những tài liệu dành cho mục đích khác?
3. Tài liệu đó có ghi rõ nhóm tuổi hoặc trình độ cụ thể không?
4. Tài liệu đó có đi kèm hướng dẫn hoặc chỉ dẫn giúp phụ huynh và học sinh khai thác tối đa không?
5. Tài liệu đó có nằm trong khóa học hay khung chương trình nào không?

Để trả lời những câu hỏi này, bạn có thể truy cập vào trang web để biết thêm thông tin chi tiết về công ty hoặc sản phẩm trước khi mua. Bạn cũng có thể tìm thấy những lời bình luận của các phụ huynh khác.

Nếu chỉ mới bắt đầu xem qua, bạn có thể tìm thấy một lời giới thiệu tốt ở đâu? Có lẽ bạn sẽ nghĩ đến nhóm bao gồm “trường học, học sinh và gia đình”. Bạn có thể hỏi nhà trường hoặc con bạn xem chúng thích làm gì và thích học như thế nào. Bạn có thể nghĩ về những khung chương trình con thích học. Hãy nghĩ đến độ tuổi của con và liệu con đã biết chút tiếng Anh nào chưa. Sau đó,

bạn có thể điền vào bảng tóm tắt ngắn dưới đây và giữ nó để tham khảo khi bước vào mê cung những sản phẩm bày bán trong cửa hàng hoặc trên một trang mạng.

Bảng tóm tắt ngắn về con bạn...

Tên: _____

Tuổi: _____

Trình độ tiếng Anh: _____

Con bạn thích làm gì: _____

Con bạn có thể sử dụng chuột và máy tính cá nhân không? _____

Con bạn có thích âm nhạc hay hát hò không? _____

Con bạn thích phim hoạt hình không? _____

Con bạn thích vẽ/viết không? _____

Con bạn thích sách hay thích những trò chơi trong đĩa CD? _____

Tìm tài liệu học tập phù hợp với độ tuổi và trình độ tiếng Anh của con

Sau khi đã điền vào bảng tóm tắt ngắn trên, bạn có thể xem xét cách tìm tài liệu học tập phù hợp với độ tuổi và trình độ tiếng Anh của con bạn.

Tất cả các chương trình hoặc các tài liệu học tập tại nhà bạn mua cần lưu ý 2 điểm rất quan trọng. Đó là:

- Tuổi của người học.
- Trình độ tiếng Anh của người học.

Thường thì thông tin bên ngoài bao bì sản phẩm hay tài liệu không ghi rõ độ tuổi hoặc trình độ tiếng Anh của người học. Đôi khi, nhóm tuổi rất rộng, ngay cả khi chương trình học rất ngắn. Vì như thế thì càng có nhiều người mua sản phẩm hơn.

Đây là hai điểm rất quan trọng vì nếu tài liệu học không đủ thú vị hoặc quá phức tạp, con bạn sẽ không sử dụng chúng. Nếu chương trình học bắt đầu ở cấp độ quá đơn giản, con bạn sẽ cảm thấy nhàm chán. Nếu nó ở trình độ quá cao, con bạn sẽ không thể hiểu được nội dung và ngừng sử dụng nó. Bạn sẽ tiêu tốn tiền bạc và con bạn sẽ không muốn thử học tiếng Anh ở nhà nữa.

Ví dụ, nếu chương trình học là dành cho trẻ 7 tuổi, nhưng giả sử các em ở độ tuổi ấy đã học tiếng Anh ở trường mẫu giáo hoặc trong nhà trường được hai năm, thì như vậy là quá khó cho một đứa trẻ 7 tuổi mới chỉ bắt đầu học tiếng Anh ở trường. Tuy nhiên, nếu nó dành cho học sinh 7 tuổi không biết một chút tiếng Anh nào nhưng trẻ lại biết tiếng Anh khá khá rồi, thì như thế là quá dễ và nhàm chán.

Thách thức của bạn là tìm một chương trình học có lượng tài liệu mới và độ khó phù hợp với sở thích và trình độ tiếng Anh của con bạn ở mỗi giai đoạn.

Học theo sở thích

Trên thực tế, thử thách đó có nghĩa là bạn phải lựa chọn một chương trình học tiếng Anh ở nhà có tài liệu học dựa trên các chủ đề gây hứng thú với trẻ ở mỗi độ tuổi khác nhau.

Sở thích ở mỗi nhóm tuổi từ nhỏ đến 10 tuổi thường khá khác nhau bởi vậy việc đảm bảo chủ đề học tiếng Anh phải phù hợp với sở thích của trẻ ở mỗi độ tuổi là ưu tiên hàng đầu. Sau đó, trẻ sẽ tập trung tham gia và tận hưởng hoạt động mà không để ý là đang thực hiện hoạt động với tiếng mẹ đẻ hay tiếng Anh nữa.

Điều đó cũng có nghĩa là cách trẻ thể hiện bản thân bằng tiếng Anh được kì vọng nên phản ánh cách chúng thể hiện bản thân bằng tiếng mẹ đẻ, ngay cả khi vốn từ vựng và cấu trúc tiếng Anh mà chúng sử dụng không phức tạp bằng. Đại khái là, một đứa trẻ 6 tuổi sẽ không sử dụng ngôn ngữ em bé và nói về những chủ đề em bé chỉ vì nó mới bắt đầu học tiếng Anh. Nó sẽ sử dụng những từ đơn giản để nói về những chủ đề mình thấy thú vị gần đây, như là du hành vũ trụ.

Tương tự, những đứa trẻ quá nhỏ không thể nói được những câu trọn vẹn bằng tiếng mẹ đẻ và có lẽ sẽ chỉ phản hồi bằng một hoặc hai từ. Chúng ta cũng chỉ nên kì vọng trẻ làm được như thế trong tiếng Anh. Cả nội dung và trình độ ngôn ngữ đều cần phải phù hợp với mỗi đứa trẻ.

Dưới đây là 3 tình huống khác nhau trong tiếng mẹ đẻ:

Bố: Nhìn xem con ngựa vằn này!

Con: Ngựa vằn.

Bố: Con chó đang chạy kia con.

Con: Chạy, chó.

Bố: Bố đưa cho con quả táo nhé?

Con: Đưa, táo.

Cha mẹ sử dụng một cụm từ trọn vẹn, bởi vậy đứa con vẫn nghe được toàn bộ cụm từ đó, nghe được mạch lời nói, âm thanh và cấu trúc ngữ pháp của toàn bộ cụm từ. Đứa trẻ đã hiểu được ý nghĩa của những âm thanh đó, nhưng vẫn chưa sử dụng được một cụm từ hoàn chỉnh để đáp lại, vì chúng chưa đạt đến trình độ nói đó. Chúng ta có thể áp dụng mô hình học tập này khi lên kế hoạch cho con tiếp xúc với tiếng Anh từ khi còn rất nhỏ. Chúng ta nói những cụm từ đơn giản, chính xác và hoàn chỉnh trong khi nhận lại phản hồi ít hơn.

Bây giờ hãy cùng xem xét ví dụ đối với trẻ lớn hơn mới bắt đầu học tiếng Anh. Trẻ từ 6 đến 10 tuổi đã nói những câu hoàn chỉnh với cấu trúc chặt chẽ bằng tiếng mẹ đẻ, nhưng trong ví dụ này, chúng vẫn chưa học được đủ từ để có thể nói được như thế trong tiếng Anh.

Chúng ta không thể kì vọng trẻ nói tiếng Anh lưu loát nếu chúng vẫn chưa trải qua quá trình xây dựng vốn từ vựng dần dần. Tương tự, chúng ta không thể kì vọng trẻ vẫn yêu thích tiếng Anh nếu chúng ta chỉ duy trì sự chú ý của trẻ bằng những nội dung quá đơn giản hoặc quá trẻ con.

Để dạy trẻ từ 6 đến 10 tuổi những từ cơ bản, chúng ta chọn những từ mà chúng thích. Chúng ta có thể nhanh chóng khuyến khích trẻ sử dụng những từ này trong những cụm từ đơn giản, vì chúng đã có kỹ năng ngôn ngữ để ghép các âm thành những từ và cụm từ để thể hiện bản thân trong tiếng mẹ đẻ. Sau đó, chúng ta cần phải tạo cơ hội cho chúng được sáng tạo với ngôn ngữ nhanh nhất có thể để giúp trẻ duy trì động lực học tập.

Hãy lấy một danh từ, một động từ và một vài Khuy ngôn từ cần thiết khác trong tiếng Anh để tạo ra một câu liên quan đến chủ đề yêu thích hiện tại của chúng.

Hair - black - my - is -> My hair is black (Tóc tôi màu đen).

Nếu chúng ta dạy trẻ thêm một vài từ nữa thì trẻ có thể chơi với tiếng Anh như với tiếng mẹ đẻ.

My hair is brown (Tóc tôi màu nâu).

Hãy đưa cho trẻ một màu nữa, pink (màu hồng), chúng có thể biến tấu cụm từ này.

Trẻ vẫn cảm thấy ý tưởng về mái tóc màu hồng buồn cười, bởi vậy một từ mới sẽ biến một bài tập nhàm chán thành một bài tập say mê và đầy sắc màu! Chúng ta có thể khiến cho nội dung, trình độ ngôn ngữ và sự hài hước phù hợp với nhóm tuổi mà chỉ cần bỏ một chút công sức lên kế hoạch.

Nếu chúng ta có thể nhanh chóng thu hút được trí tưởng tượng tích cực của trẻ, thì điều đó sẽ giúp lấp đầy khoảng cách giữa trình độ tiếng Anh thấp hơn và cấp độ sở thích trí tuệ trưởng thành hơn của chúng.

Dưới đây là một ví dụ cho những người lần đầu đọc tiếng Anh khoảng 6 tuổi. Trình độ ngôn ngữ có thể vẫn còn đơn giản về mặt cấu trúc và từ vựng nếu chúng ta khơi gợi chúng sử dụng trí tưởng tượng để lấp đầy khoảng cách. Sau đây, chúng ta có thể thực hành với câu chuyện về con cá.

Thông thường chúng ta hay viết những câu này bên dưới một loạt những bức ảnh để giải thích ý nghĩa.

Tóm lại, những bức tranh minh họa sẽ cho chúng ta thấy một con mèo gầy gò, đói meo trong vườn. Chúng ta nhìn thấy một con cá to trong ao vườn. Rồi con mèo cũng nhìn thấy con cá to và một bức ảnh cho thấy con mèo đang lượn vòng quanh ao, chăm chăm nhìn con cá. Chúng ta không cần nhìn thấy khoảnh khắc con mèo chộp được con cá và ngấu nghiến nó. Hãy để cho trí

tưởng tượng của trẻ làm việc. Chúng ta chỉ cần nhìn thấy một con mèo béo, thỏa thuê đang ườn mình dưới nắng trong bức hình cuối cùng ở cuối câu chuyện. Với một chút trí tưởng tượng, chúng ta có thể kể một câu chuyện sử dụng những từ rất đơn giản mà trẻ có thể tự đọc. Nó có mở đầu, hành động, kết thúc – và khiến trẻ động não một chút!

Nếu chúng ta có thể kết hợp trình độ ngôn ngữ và sở thích phù hợp, thì ngay cả những đứa trẻ lớn hơn cũng có thể vui vẻ học tiếng Anh ngay từ khi bắt đầu. Sau đó, chúng sẽ có động lực hơn để phát triển những kỹ năng tiếng Anh cho đến khi trình độ tiếng Anh của trẻ có thể bắt kịp, hoặc ít nhất là tiệm cận, với trình độ tiếng mẹ đẻ.

Làm sai thì trẻ sẽ mất đi niềm hứng thú. Làm đúng thì bạn có thể giúp con tiến nhanh đến trình độ lưu loát.

Chương trình học

Bạn có thể quyết định chương trình nào là tốt nhất cho con. Đó có thể là một trò chơi trong đĩa CD dạy tiếng Anh có liên quan tới bóng đá, hoặc một bộ phim về những vũ công ba lê trẻ. Hoặc, bạn có thể lựa chọn một chương trình dài hơi hơn để đảm bảo con bạn biết tất cả màu sắc và con số, đồ ăn và con vật cũng như những mục từ vựng để đọc, viết và vẽ. Hoặc bạn có thể tìm kiếm những câu chuyện và các bài hát song ngữ để trẻ hiểu được nghĩa của mỗi từ khóa. Cách nào cũng được miễn là cả trình độ tiếng Anh và chủ đề đều phù hợp với nhu cầu của con bạn.

Giờ đây, tài liệu học ở nhà đều được trình bày theo hình thức các phương tiện truyền thông. Nếu bạn chưa chắc chắn phương tiện nào sẽ phù hợp với con bạn nhất, hãy lựa chọn một phương tiện bạn cảm thấy thoải mái, bất kể đó là một cuốn sách hay một đĩa CD, một bộ phim hoạt hình hay một đĩa CD và hãy thử cùng với con bạn. Thường thì trong những năm đầu đời, con bạn hay lựa chọn những thứ mà chúng thấy bạn yêu thích.

Nghe những đĩa CD audio khi đi xe là một ý tuyệt vời, bất kể hành trình dài hay ngắn - vì chúng đã biến một việc tất yếu thành một cơ hội.

Những clip trên tivi hay trên đĩa DVD có thể hữu ích trong việc lấp đầy khoảng trống thời gian trong khi chuẩn bị bữa tối hoặc được coi như là một “bữa tiệc” nho nhỏ để vỗ về một đứa trẻ sau khi tắm khi chúng sẵn sàng đi ngủ.

Những chuyên gia giáo dục cũng khuyến khích sử dụng sách. Cùng nhau đọc những cuốn sách thực sự vẫn được coi là một cách tốt giúp trẻ tiếp thu từ ngữ nói chung, ngôn ngữ và kỹ năng đọc.

Một sê-ri hay một bộ sản phẩm?

Nếu vẫn chưa chắc chắn sản phẩm nào tốt, bạn có thể thử mua một phần trong một sê-ri thay vì mua cả một bộ lớn, đắt đỏ. Một số phụ huynh nghĩ rằng tiền sẽ giải quyết được vấn đề, nhưng không phải lúc nào cũng vậy. Bạn có thể thử một phần trong sê-ri đó để xem bạn có thích cấu trúc và chương trình của nó không trước khi mua những phần còn lại hoặc mua gói hoàn chỉnh.

Hãy kiên trì!

Một khi đã lựa chọn sản phẩm nào đó, bạn nên dành cho nó cơ hội công bằng để phát huy tác dụng. Nó sẽ không hiệu quả nếu vẫn ở trong bao bì đóng gói hay nếu con bạn chỉ sử dụng một lần. Sản phẩm đó nên có một số hướng dẫn về tần suất sử dụng và thời điểm để chuyển sang phần hay cuốn sách tiếp theo nếu nó là một sê-ri.

Một trong những phần quan trọng nhất khi mua sản phẩm là sử dụng nó thường xuyên. Bản thân việc mua bán không đảm bảo cho việc học tập và chúng ta thường tin tưởng một sản phẩm đang sử dụng nhiều hơn giá trị thực sự của nó vì cảm thấy như một nỗ lực mỗi lần chúng ta cố gắng sử dụng nó.

Nguyên tắc của việc học ngoại ngữ là thực hành thường xuyên. Mỗi ngày một ít trong một thời gian dài sẽ tạo ra kỳ tích vì trẻ em xây dựng và lưu trữ nhiều tài nguyên ngôn ngữ trong bộ nhớ dài hạn (như đã giải thích trước đó). Một mẹo hay là hãy dành chút thời gian viết một ghi chú trên hộp hoặc bìa cuốn sách về lần cuối

cùng sử dụng để bạn có thể kiểm tra xem nó có được sử dụng thường xuyên hay không.

Dù bạn làm gì, xin hãy nhớ rằng con bạn có một đôi tai tuyệt vời. Đừng cho con nghe những bản sao chép lậu với chất lượng âm thanh kém. Sẽ chẳng giúp được gì, trái lại còn làm con nản lòng. Nếu con bạn thích những thứ bạn mua, chúng sẽ dùng đi dùng lại. Chẳng phải bạn muốn như thế hay sao, vì vậy hãy mua cho con tài liệu học mà chúng có thể dùng mãi. Thật tuyệt vời nếu chúng muốn nghe đi nghe lại một đĩa CD, DVD hoặc một clip được tải về. Chúng sẽ tự động nhớ được toàn bộ phần lời!

Làm thế nào để giúp con bạn tự học tiếng Anh?

Như hầu hết các môn học của trẻ trong những năm tiểu học, cần phải cân bằng giữa việc học tiếng Anh độc lập và việc học tiếng Anh có sự giúp đỡ của người lớn. Luôn luôn phải giám sát một đứa trẻ ở nhóm tuổi này trong một chừng mực nào đó, bất kể chúng đang làm gì.

Một số trẻ có thể bắt đầu tự học từ khi còn rất nhỏ nếu tài liệu học tập được thiết kế cẩn thận và nếu chúng là mẫu người thích những thử thách cá nhân.

Bí quyết thành công nằm ở việc lên kế hoạch, chuẩn bị và sắp xếp thời gian cho các buổi học tiếng Anh ở nhà.

Lên kế hoạch

Trẻ có thể học hoặc chơi một mình trong mỗi buổi học bao lâu có thể phụ thuộc vào việc chúng thích chơi một mình hay thích có bạn chơi cùng. Bạn cũng có thể xem xét đến việc liệu chúng có được lợi hơn khi học cùng với bạn hoặc những thành viên khác trong gia đình hay không. Hãy luôn chú ý đến khoảng thời gian trẻ có thể tập trung ở mỗi độ tuổi và lấy đó làm căn cứ.

Nếu bạn định nghe, đọc và xem cùng con, hãy cố gắng đảm bảo là bạn toàn tâm toàn trí cho việc đó. Trẻ sẽ cảm thấy bồn chồn nếu cứ vài phút bạn lại đứng lên ngồi xuống để xem xét cái nọ cái kia.

Một kế hoạch tốt có thể luôn bắt đầu bằng một hoạt động cùng nhau và xem con bạn thích nghi như thế nào. Một khi con có vẻ thoải mái, bạn có thể hỏi xem liệu con có thích tự mình hoàn thành một mục nhỏ hay không. Nếu có, bạn có thể ngồi lại để con tiếp tục hoặc đi chỗ khác. Nếu bạn đi chỗ khác, hãy đảm bảo rằng bạn sẽ quay trở lại trước khi con kết thúc hoạt động đó để con không cảm thấy chán nản khi phải chờ đợi bạn và quay ra chơi trò khác.

Chuẩn bị

Một sự chuẩn bị tốt có thể giúp bạn đảm bảo hoạt động nào cũng đạt kết quả như mong đợi. Nếu bạn xem qua trước trò chơi, danh mục nội dung đĩa DVD hoặc kế hoạch hoạt động thì bạn sẽ hiểu được những hướng dẫn và những lợi ích cần hướng tới của mỗi hoạt động. Điều đó có nghĩa là khi bắt đầu cùng chơi một trò chơi nào đó,

bạn có thể cảm thấy thích thú ngay lập tức. Chẳng có gì đáng nản lòng hơn là một đứa trẻ đang phấn khích sẵn sàng học tập mà không biết làm thế nào để tải chương trình vào máy tính!

Sắp xếp thời gian

Bạn có thể kiểm tra xem mỗi hoạt động được thiết kế kéo dài trong bao lâu và điều chỉnh với thời gian tập trung của trẻ sao cho nó không diễn ra quá lâu. Tốt hơn hết là dành ra 3 đến 5 phút học tiếng Anh mỗi ngày và làm như thế hằng ngày thay vì cố nhồi nhét cả một bài học dài không thường xuyên. Đây là cách hiệu quả hơn để xây dựng năm con đường tiến tới bộ nhớ dài hạn. Cũng giống như học chơi một nhạc cụ, dành ra một khoảng thời gian cố định mỗi ngày sẽ có ích. Việc này cũng tạo điều kiện cho con bạn dễ quản lý thời gian của mình. Nó sẽ tạo cho con một thói quen, thậm chí con có thể còn hỏi bạn khi nào chúng mới được học!

Bạn có thể nhận ra rằng thói quen tốt nhất của bạn là ngồi lại với con bất cứ khi nào con xem qua tài liệu học mới lần đầu tiên, sau đó hãy để con tự mình lặp lại trò chơi, bài hát hoặc hoạt động ấy. Với cách này, con bạn có thể cảm thấy yên tâm, tự tin và thích thú chia sẻ trải nghiệm đó với bạn cũng như hài lòng với thành quả cá nhân.

Trẻ em thường thích lặp lại những tài liệu học tập đơn giản hết lần này tới lần khác hoặc học lại những tài liệu đã học từ trước. Đừng lo lắng – không phải chúng bị tụt hậu đâu! Đó là quy trình tự nhiên để chúng kiểm tra

những gì đã biết và cảm thấy an toàn trong những lĩnh vực quen thuộc.

Nếu con bạn lặp lại một hoạt động nào đó 5 lần, điều đó có thể giúp con bạn xây dựng một con đường vững chắc dẫn đến bộ nhớ – cũng giống như chữ 'R' (Lặp lại) trong Hệ thống Ngôn ngữ Xoáy tròn ốc đã gợi ý!

Kết luận

Món quà của tiếng Anh

Tôi hi vọng rằng bây giờ bạn đã được chuẩn bị tốt hơn cho thử thách giúp con học tiếng Anh.

Bạn có thể sử dụng tóm tắt này như là một hướng dẫn tham khảo nhanh để nhắc nhở bạn về năm bước chính giúp trẻ học tiếng Anh:

1. Hãy cho **Hộp Ngôn ngữ** đọc đáo của con bạn cơ hội tốt nhất để phát huy tác dụng bằng cách cho con tiếp xúc với tiếng Anh càng sớm càng tốt song hành với tiếng mẹ đẻ.

2. Kết hợp tiếng Anh ở trường với tiếng Anh ở nhà để tạo ra một **nhóm** hỗ trợ học tập hoàn thiện xung quanh con bạn.
3. Nâng cao khả năng ghi nhớ tiếng Anh của con bạn bằng cách cung cấp và tạo ra càng nhiều cơ hội thực hiện theo **Hệ thống ngôn ngữ xoáy tròn** càng tốt.
4. Tăng cường niềm đam mê tiếng Anh của con bạn bằng cách không ngừng tìm ra tài liệu học tập **phù hợp** với sở thích theo lứa tuổi.
5. Có những cuộc gặp gỡ thường xuyên với nhà trường và cùng hướng tới mục tiêu là **đẩy nhanh quá trình đạt tới sự lưu loát** của con bạn cho đến 10 tuổi.

Ngày nay, tiếng Anh là một trong những món quà giáo dục quan trọng nhất mà bạn có thể trao cho một đứa trẻ vì tất cả những lý do mà bạn đã biết – bởi vì nó không chỉ là một kỹ năng mà còn là một chiếc chìa khoá để mở ra rất nhiều kênh thông tin, giao tiếp, cơ hội và việc làm.

Tại sao không dành cho cuốn sách này một chỗ trên giá sách của bạn, bên cạnh cuốn từ điển tiếng Anh và những cuốn sách hướng dẫn chăm sóc trẻ em nhỉ? Sau đó, bạn có thể tham khảo lại nó ở mỗi giai đoạn phát triển mới của con bạn.

Bây giờ bạn có thể thôi lo lắng và hãy bước những bước đầu tiên cùng con bạn vào một cuộc đời tiếp cận dễ dàng với tiếng Anh vì công việc, vì học vấn và vì niềm vui.

Bây giờ điều đó thực sự rất tuyệt vời!

Phụ lục: Bảng theo dõi sự tiến bộ của con bạn

<i>Viết</i>				
<i>Làm việc một mình</i>				
<i>Thay đổi sở thích</i>				
<i>Gặp giáo viên</i>				

Phụ lục: Bảng theo dõi sự tiến bộ của con bạn

<i>Tuổi</i>	<i>0-3</i>	<i>3-5</i>	<i>5-7</i>	<i>7-10</i>
<i>Nghe/Hát</i>				
<i>Hát/Nói</i>				
<i>Đọc</i>				

Claire Selby

Bí quyết giúp con giỏi tiếng Anh - Cẩm nang hoàn hảo dành cho cha mẹ

Quế Chi dịch

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập KHUẾ THỊ HOA PHƯỢNG

Biên tập: Nguyễn Thị Hòa Bình

Trình bày bìa: Nguyễn Hà

Trình bày: Hoàng Tú

Sửa bản in: Ngân Huyền

NHÀ XUẤT BẢN PHỤ NỮ

39 Hàng Chuối, Hà Nội

ĐT: (04) 39717979 - 39717980 - 39710717 - 39716727 - 39712832.

FAX: (04) 39712830 * E-mail: nxbpnhu@vnn.vn

Website: www.nxbphunu.com.vn

Chi nhánh:

16 Alexandre de Rhodes - Q. I - TP. Hồ Chí Minh. ĐT: (08) 38234806

In 3.000 cuốn khổ 13.5x20.5 cm tại Công ty TNHH in Thanh Bình
Địa chỉ: Số 432 - Đường K2 - P. Cầu Diễn - Q. Nam Từ Liêm - TP. Hà Nội

Giấy xác nhận ĐKXB Số: 517-2016/CXBIPH/20-10/PN ngày 26/2/2016

Giấy Quyết định xuất bản số: 167/QĐ-PN ngày 30/3/2016

In xong và nộp lưu chiểu năm 2016

Mã ISBN: 978-604-56-3347-2

LIÊN KẾT XUẤT BẢN

**Tủ sách[®]
Người Mẹ tốt**

Is a registered trade mark of Quangvan Media and Books JSC

Trụ sở chính tại Hà Nội:

B11 ngõ 280, Hồ Tùng Mậu, P. Phú Diễn, Q. Bắc Từ Liêm, Hà Nội

Tel: (84-4) 3797 0609 * Fax: (84-4) 3797 0609

Văn phòng đại diện tại TP. Hồ Chí Minh:

20/2 Núi Thành, phường 13, quận Tân Bình, TP. Hồ Chí Minh

Tel: (84-8) 6297 0488 * Fax: (84-8) 6297 0488

Homepage: www.quangvanbooks.com

Email: nguoiMETOT@quangvanbooks.com

Wordpress: quangvan.wordpress.com

Facebook: www.facebook.com/TuSachNguoiMeTot

Để giúp con học tốt tiếng Anh,
các bậc cha mẹ có thể tham khảo
bộ sách song ngữ Việt Anh do Tủ
sách Người Mẹ Tốt phát hành
quý II năm 2016:

- 1 | Mẹ có phải là mẹ của con
Are you my mother?
- 2 | Nếu bạn cho chuột cái bánh quy...
If you give a mouse a cookies...
- 3 | Chú sâu háu ăn
The very hungry caterpillar
- 4 | Ngôi nhà say ngủ
The napping house
- 5 | Con xin lỗi, con đã quên xin phép
Sorry, I forgot to ask!
- 6 | Kết bạn là một nghệ thuật
Make friend is an art
- 7 | Decibella học cách nói vừa nghe
Decibella and her 6inch-voice
- 8 | Hôi quá... Mất vệ sinh quá!
Hygiene... You stink!
- 9 | Con không thích bị nói KHÔNG
I just don't like the sound of NO
- 10 | Ngày tồi tệ nhất đời
The worst day of my life ever!
- 11 | Không thể tin là con đã nói như vậy!
I can't believe you said that!

Hello!

Hello!

Hàng triệu trẻ em học tiếng Anh như một ngoại ngữ đang sử dụng những chương trình do Claire Selby biên soạn. Bạn có thể học hỏi những bí quyết ấy ngay bây giờ để trợ giúp con bạn chinh phục ngôn ngữ này:

- Hỗ trợ con bạn học tiếng Anh như thế nào?
- Con bạn nên bắt đầu học tiếng Anh từ khi nào?
- Làm thế nào để lựa chọn tài liệu học ở nhà cho con bạn?
- Làm thế nào để trẻ học song song ở nhà và ở trường?
- Bạn nên kì vọng con bạn học được những gì ở mỗi độ tuổi?
- Làm thế nào để giúp con bạn tự học?

Tu sách Người Mẹ tốt

Bí quyết giúp con...

ISBN: 978-604-56-3390-8

Giá: 49.000đ

